
גליון מס. 60 • כ"א טבת תשמ"ז • 22.1.1987
מעריב
עלית
פצצת זמן בכדורסל
ל הנעשה מאחורי הקלעים של ריאל מדריד, המופיעה הערב בת"א –
בעמוד 22
למי שכבר ראה הכל
ולמי שלא ראה עדיין כלום
גם אם אתה טייל ותיק או שאלו לך הצעדים הראשונים בעולם הגדול, אסור לך להחמיץ את דרום אפריקה.
עולם ומלואו בארץ אחת. כאילו שכל פינות החמד, מכל העולם התאגדו ובאו להיות יחד.
ועכשיו, כל אחד יכול לממש את חוית הביקור בדרום אפריקה. ערך המטבע המקומית – הראנד – ירד, יחסית לדולר ומציאות מחירים מפתיעה נוצרה. למשל: לינת לילה + ארוחת בוקר בבית מלון ברמה המוכרת לנו כ–5 כוכבים, עולה בדרום אפריקה כ–25 ש"ח בלבד. ארוחת ערב מלאה ל–2, בתוספת בקבוק יין דרום אפריקאי משובח, תעלה לך כ–20 ש"ח. ואם חשקה נפשך באופנה העולמית האחרונה, חולצה למשל, תעלה לך רק כ–6 ש"ח... והדוגמאות רבות רבות.
אל תוותר. בוא לראות את כל העולם ובמחיר של ארץ אחת. הכנס עכשיו, לסוכן הנסיעות שלך ודרוש פרטים נוספים.
שם
כתובת
לקבלת פרטים נוספים שלח את הספח ללשכת התיירות של דרום אפריקה, רח' ה' באייר 14 ת"א 61093 טל. 03'257367
satour
דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

אלימות חסרת תקדים בליגות הנמוכות. נשמע מוכר? – כן, בעיקר בכדורגל. אבל מתברר שגם בכדורסל מתרחשים דברים איומים, הרחק מהתקשורת ■ אלימות במשחקים בין יהודים לערבים היתה מאז ומתמיד. החידוש הפעם: התופעה, בכמה מקומות, החלה לובשת מימדים לאומניים חריפים וקיצוניים ■ האספסוף משמיע שם גידופים נגד המדינה וסיסמאות תמיכה באש"ף ■ קבוצות יהודיות חוששות להופיע במקומות המועדים לפורענות ■ שופטים יהודים מסרבים בתוקף להישלח לשם ■ בעמודים הבאים מתאר שאול לילוב תמונת מצב עגומה, רוויית חומר נפץ ■ יש המנסים להמעיט בחומרתה, יש המכחישים שהיא בכלל קיימת ■ האם צריך לקרות אסון כדי שבאיגוד הכדורסל יתעוררו? – שואלים „אנשים בשטח" שכבר חוו את החוייה ■ יהיה דיון בועדת הספורט בכנסת

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל': (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט:
אבי בטלהיים

בשער

ג'מצ'י קולע מעל ידי סאבוניס בבריסל (צילם: א. דאובני). במסגרת: קורבלאן, „תותח של ריאל", הערב בת"א.

מה בגליון

פצצת זמן

שאול לילוב

שלמה פורטה, 40, שופט כדורסל בליגות הנמוכות, הוא חקלאי במושב בני־דרור בגוש תל־מונד, עבורו, שיפוט כדורסל הוא לא יותר מתחביב. תחביב נחמד, מהנה, בריא, אבל תחביב. קשה להגיד שהוא חי מזה. אחרי ששפט במשחק בין קאלאנסווה למ.ס. אבן־יהודה (ליגה ג', מחוז שומרון), קשה להבין איך יצא חי מזה.

ב־12 בנובמבר התקיים עימות הצמרת הזה, הקרב לעלייה לבית העליון בפליי־אוף. קאלאנסווה היתה המארחת. במשחק ששפטו פורטה, ו־ואאל אבו־מוך – ערבי בן 24 מבקה אל גרבייה. קאלאנסווה, נזקקה לנצחון בהפרש של 12 נקודות. היתה זו הפעם הראשונה שלקאלאנסווה הגיע שופט יהודי. עד אז, היו משחקיה „טריטוריה כמעט פרטית" של אבו מוך.

יחס משפיל

להלן קטע מדו"ח השיפוט שהגיש פורטה לאיגוד הכדורסל, בעקבות אירועי אותו משחק: „משך כל המשחק הקהל קילל אותי... השיא היה בדקה ה־37, כשנזרקה עלי אבן שהחטיאה אך במעט. מיד שרקתי להפסקת המשחק, ניגשתי לשופט אבו מוך ואמרתי לו שבדקה זו נסיים את המשחק.

„אבו מוך ביקש ממני להמשיך, אחרת לא נצא מהמגרש, ולכן נמשך המשחק עד סיומו החוקי. ברצוני להבהיר, שכבר שפטתי בהרבה משחקים של קבוצות ערביות, אך מעולם לא קיבלו הערביות יחס דומה לזה שקיבלה האורחת מאבן יהודה. זו הפעם הראשונה, ששפטתי בקאלאנסווה ולא ציפיתי ליחס משפיל בזה כלפי וכלפי האורחת. לא אני אהיה הפוסק מתי יש ערך ספורטיבי למשחק, אבל לאחר מה שראיתי בקאלאנסווה – זה חסר כל ערך ספורטיבי".

שתי עובדות לא ציין פורטה בדו"ח שלו, אולי מפני שלא רצה לעשות עניין והעדיף לסגור הכל בשקט: פעמיים נזרקה לעברו אבן, פעמיים פנה לאבו מוך בהצעה לשרוק לסיום – ופעמיים נדחה. עובדה שנייה: המשחק נמשך דקות ארוכות, לאחר תום המועד החוקי – כדי שקאלאנסווה תוכל לנצח בהפרש של 12 נקודות ולעלות לבית העליון.

בשבוע שעבר סיפר לי פורטה: „הקהל שעמד סמוך לקווים, זרק עלי אבנים, הן לא כוונו לאבו מוך. מכל עבר המטירו עלי קללות חריפות והפעילו לחץ אדיר. אינני דובר ערבית, ולכן לא אוכל לומר אם היו אלו קללות על רקע לאומני. אבל ברור שהיו איומים. המשכנו לשפוט רק משום שחששנו כי אם נפסיק את המשחק, לא נצא משם חיים. גם לפני תחילת המשחק, הבחנתי שהאווירה הכללית מאד לא טובה".

מצח נפוח

פורטה אומר, שבעתיד הנראה לעין אינו רואה עצמו נוסע לשפוט בקאלאנסווה או בכפר ערבי אחר. בטח שלא תמורת 13 ש"ח (לפני הוצאות נסיעה) שמשלם איגוד הכדורסל, תמורת התענוג המפוקפק לעמוד במרכזה של סערת רוחות ולחזור הביתה עם מצח נפוח ואיברים חבולים.

מאמן קאלאנסווה, בנצי צוקרמן (יהודי), הציג אליבי מפתיע במקוריותו: „לא זרקו אבן, זרקו קלמנטינה".

בית הדין המשמעתי, בהרכב עורכי־הדין צבי רוויזן ועמוס מקמור, הרשיע את קאלאנסווה בעבירות שיוחסו לה – אך לא ביטל את תוצאת המשחק מחמת חוסר ערך ספורטיבי... קאלאנסווה הוענשה בשני משחקי בית ברדיוס של 15 ק"מ, על־תנאי לשנה.

העונש המצחיק הזה, מייצג נאמנה את את חומרת הענישה המקובלת בין כתלי בית הדין המשמעתי הזה. לפני זמן מה הורתה מאמנת קבוצת ילד"ס מאיזור השרון, לחניכיה שהתארחו בכפר ערבי, לעזוב מייד את המגרש, לאחר שהקהל המקומי החל לאיים ולעמוד סמוך מאד לקווים. כשזומנה למסור עדות בוועדת המשמעת, הורשעה, לתדהמתה הקבוצה, והיא עצמה התריסה בחריפות כלפי הדיינים: „אתם הורסים את הענף. אין לכם מושג אילו דברים מתרחשים בשטח".

שלמה פורטה, חקלאי (על ה„שופל" שלו): „לא רואה עצמי בעתיד הנראה לעין שופט בכפר ערבי".

„האם רק אסון מחריד יפתח להם העיניים"

אסון הנה מונולוג אמיץ ותושפני של שופט ערבי. באיגוד הוא נחשב אחד הכשרונות המבטיחים שיש לטפחם. מטעמים מובנים, הדברים אינם לייחוס:

„כל קבוצה יהודית המגיעה לכפרים – בעיקר קאלאנסווה, אך גם למקומות אחרים – יודעת מראש שמצפים לה שם חיים קשים ביותר. רק באחרונה החלו להגיע בליווי שוטרים, למרות שהתקנון לא מחייב הימצאות שוטרים במגרשי הליגות הנמוכות. כשאני מגיע לשפוט במשחקי יהודים, ניגשים אלי ושואלים האם זה נכון שבכפרים עורכים 'פוגרומים' ביהודים – זורקים אבנים, מקללים וגורמים נזקים לכלי־רכב. מבקשים עצה איך להימנע מכל זה, ומה לעשות כדי לצאת במה שפחות נזק. במקומות מסויימים אסור להגיע כדי לנצח. זאת יודעים כולם – גם מפני שזה בלתי אפשרי ובעיקר משום שלא כדאי.

„הקבוצות הערביות טוענות, ששופטים יהודים מקפחים אותן. בקאלאנסווה, שהיתה מעורבת כ־5 השנים האחרונות במאבקי עליה, טוענים שהשופטים היהודיים דפקו אותם. אני מודה: הלאומנות הערבית לא פוסחת על מגרשי הכדורסל. אני שומע קללות על רקע של יהודים־ערבים, אבל גם בגבעת אולגה, צועקים לעברי: 'ערבי מלוכלך, אש"פ, צריך להרוג אותך'. הקבוצות הערביות מתלוננות על יחס דומה שהן זוכות לו בקיבוצים.

„אם קאלאנסווה תעלה בעתיד לליגה א' – וגם אם לא – אני צופה סכנה גדולה. יגיעו מאות צופים נוספים מכפרי הסביבה, האווירה תתחמם יותר ורק אלוהים יודע כיצד הדברים יסתיימו.

„בנובמבר ניהלתי משחק בליגה ג' בין שתי קבוצות ערביות. לאורחת זה היה משחק קובע: ליגה ב' או ג'. יחד איתי היה שופט חדש, מקומי, שבעבר שיחק בקבוצה המקומית. מיד עם תחילת המשחק ראיתי בבירור שהשריקות שלו בכלל לא בכיוון. לא ידעתי איך לאכול את זה. הוא התנגד לכל החלטה שלי, אבל מה יכולתי לעשות? – הקהל היה אוכל אותי. לבסוף, האורחים הפסידו. למרות זאת, הגיעו אלי למתרת המון אנשים הביתה – ראש המועצה המקומית, פקידים ונכבדים אחרים – והתלוננו בפני הרסת את המארחת (אגב: בית הדין המשמעתי הרשיע את המארחת כהאשמות שיוחסו לה ופטרה בקנס 200 ש"ח – ש.ל).

„מקרה אחר אירע לי עם אותה קבוצה ערבית, לפני 4 שנים, כשאירחה את זכרון יעקב. יש לי חבר בזכרון, מנהל הקבוצה. למשחק באו יותר מ־2000 צופים. שחקני זכרון הוכו מכות רצח, נגרם להם נזק ורק בסוף הגיעה המשטרה. באותו לילה הגעתי הביתה בניירת.

„אני מתחנן באיגוד הכדורסל: חייבים למצוא דרך למנוע את ההידרדרות המסוכנת והאלימות המפחידה, אחרת יהיו כאן בקרוב צרות גדולות. מוכרחים להציב כוחות משטרה מתוגברים בכפרים כמגיעות לשם קבוצות יהודיות, אחרת יהיה רע מאד.

האם צריך לקרות אסון מחריד כדי שסוף סוף יפתחו את העיניים?"

את השאלה הזו אנו מפנים לראשי איגוד הכדורסל בישראל.

סלחנות שיפוטית

מקרים חמורים אחרים, כהכאת שופטים, השלטת טרור ופחד ואי סדרים בעבודת מזכירות המשחק, נפטרים בקנסות של 200־250 ש"ח. לעתים רחוקות יטילו הדיינים עונשי רדיוס ע"ת (רדיוס בפועל הוא נדיר ביותר) ולעיתים רחוקות יותר, הפסקת פעילות לתקופה ממושכת – עונש, שעל פני הדברים מצטייר כאפקטיבי מאד.

מי שרוצה בכך, יכול לראות בסלחנות השיפוטית הבלתי מובנת הזו, גורם מדרבן לגל האלימות העכור ללא תקדים, הפוקד בחודשים האחרונים משחקיהן של קבוצות ערביות במשולש – בעיקר בג'ת, טייבה, כפר קרע – ובאקלאנסווה, שלה יצא השם הרע ביותר.

מאז ומתמיד סבלו קבוצות יהודיות, מאלימות פיסית ומילולית, בבואן לשחק מול יריבות ערביות. החידוש הפעם: האלימות לובשת מימדים לאומניים יוצאי דופן בחריפותם.

פורטה אמנם איננו דובר ערבית, אבל אחרים כן – ורבות מהעדויות השמורות במערכת, תומכות נקביעה, כי מעבר לתחרות הספורטיבית והרצון לנצח, נוהגים הכפריים באלימות מפחידה.

סיסמאות אש"פיסטיות

שחקני ומאמני קבוצת הכדורסל מקיבוץ כחן, השוכן בלב אוכלוסיה ערבית, שמבינים את השפה, חזרו המומים. לאחר ששמעו קריאות בגנות המדינה וסיסמאות מתלהמות התומכות באש"ף. נציגים של קבוצות אחרות יודעים לספר, כי לא הצליחו להבין את מטר הקללות שהוטחו בהם, אולם הבחינו היטב במשפט: „ברוח־ובדם נפדה את הגליל".

שלמה רביד, 40, אל"מ בשירות פעיל, משחק להנאתו בהפועל בית־יצחק. „לשחק בכפרים ערביים, הוא אומר, זה פחד אמיתי. אני איש צבא שנים רבות ומכיר את הדברים הללו. אני שומע את הקללות ומתחלחל. עצם נוכחות יהודים מעבר לקו הירוק, כל האווירה המאיימת מסביב – מפחידים ומונעים לפתח משחק נורמאלי".

יאיר לפידות, רכז הכדורסל במושב בית־יצחק: „לא מבין ערבית, אבל ברור לי שהשמיעו סיסמאות לאומניות. חייבים לעשות משהו ומהר".

רפי עטייה, מאמן אליצור 'אלי' נתניה: „הקהל מפעיל לחצים כבדים ביותר על השופטים, שהם תמיד ערבים. כמו השופטים היהודים, גם אנו פוחדים להגיע למקומות האלו. השופטים הם חד־צדדיים באופן קיצוני. למזלנו הרב, הפסדנו. אוי לנו אילו ניצחנו. השחקנים שלנו חטפו במהלך המשחק מכות רצח יבשות מהיריב, ללא תגובת השופט. בבית, ניצחנו 102–51, כן 51 נקודות הפרש. בחוץ הפסדנו בנקודה. זה נראה סביר?"

„העיקר שנשארנו בחיים"

נסים פארו, מנהל מחלקת הכדורסל במכבי רעננה: „כל קאלאנסווה הגיעה למשחק. השופטים הושפעו מהקהל. השופטים כבר לא מנסים אפילו להרחיק את הצופים מקווי המגרש. 30 שניות לסיום, עוד הובלנו בהפרש מבטיח. מנהל הקבוצה שלי חטף מכה בגבו. הפסדנו, אבל לעזאזל הכל – העיקר שנשארנו בחיים".

גם המקרה המביש שאירע בקאלאנסווה היה עובר ללא תגובה מיוחדת, אלמלא החליטו באבן־יהודה שלא לשתוק עוד. במכתב חריף ביותר ששלח נציג הקבוצה למוסדות הספורט הרלוונטיים, סיפר על האירוע וביקש לכנס ברחיפות ישיבה של נשיאות איגוד הכדורסל. גוף זה איננו מתכנס לעיתים מזומנות, אך ביום שלישי לפני שבועיים הבינו שם שאי אפשר להמשיך ולטמון את הראש בחול ולהגיד „לא שמענו, לא ידענו". את הדיון ניהל איתן חפר, יו"ר הוועדה המקצועית באיגוד. יו"ר הנשיאות, יורם אוברקוביץ', לא נכח בישיבה.

הצעתו של מנכ"ל רשות הספורט, יריב אורן, לממן הקמת גדירות סביב המגרשים הערביים המועדים לפורענות – נרחתה, ובצדק. למרות שבאיגוד מבינים כי התצעה הזו משולה למתן אקמול לחולה סרטן, נתן מישהו את ההוראה להמעיט ככל האפשר בחשיבות התופעה ולנסות לטאטא אותה מתחת לשטיח.

כנס חרום בשבוע הבא

נודע לי, כי אוברקוביץ' זימן את ראשי המועדונים הערביים לפגישה ב־1 בפברואר, כשהתעניינתי אצל אחד מבכירי הפקידים באיגוד לפשר הדבר, פטר אותי בתשובה: „היו"ר חדש, נכנס עתה לתפקידו ומקיים סבב היכרות עם מיגזורים שונים בענף. עתה הגיע תור המיגזור הערבי. אין לכך קשר עם המצב שאתה מתאר". שיפטו בעצמם מה מידת הרצינות בהסבר הזה.

אין ספק, איגוד הכדורסל נתון עכשיו באחד ממבחניו הרציניים. עמירם שפירא, יו"ר השופטים, והכפופים לו (מזכיר איגודם שבתאי שטריקס והרכזים האזוריים), נתקלים יותר ויותר ב„לאוו" מוחלט בבואם לשבץ שופטים יהודיים למשחקים בכפרים ערביים, במיוחד בקאלאנסווה. השופטים חוששים לעורם פעמיים: כשנאלצים לנוע, גם במשולש, בלילה (!), ולא פחות מכך כשעליהם לעבור טראומות מזעזעות במגרשים.

לפיכך, לא נותרת לאיגוד ברירה אלא לשלוח למשחקים שופטים ערביים. בכך אין פותרים מאומה, שכן מכ־200 שופטים שבאיגוד, 15 הם ערבים. לעיתים קרובות אפשר איפוא לראות מחזה מוזר: שופט המתגורר בכפר מסויים, מנהל משחק בו מעורבת קבוצת הכפר שלו (!). נוצר מצב בלתי נסבל מההיבט השיפוטי. לא בכדי שוקלים עתה באיגוד להכשיר בקרוב סגל נרחב יותר של שופטים ערביים. אך הסדר זה לא יפתור את הבעייה, רק ינציח אותה – כל עוד ייהנו הקבוצות הערביות משיפוט חד צדדי לטובתן, בעקבות העובדה שלמשחקיהן מופיעים שופטים ערבים בלבד, לעיתים בני אותו כפר או שכנים מהסביבה.

כמה שופטים יהודים, שהעדיפו להישאר בעילום שם מפאת האיסור להתראיין שכפה איגודם, הודו באוזני כי תמורת כל הון שבעולם, ויהיה מה, אינם מוכנים לשפוט בכפרים. ידועים מקרים רבים ששופטים לא הופיעו למשחקים, חרף הזימון שנשלח אליהם – ואז התנהלו המשחקים בידי שני נציגים מוסכמים של הקבוצות עצמן, כמתחייב מהתקנון. גם כאן מדובר במעגל קסמים: המשחקים אינם מתנהלים כראוי, נוצרות מתיחויות – והמאבקים מוכרעים על פי הכלל של „כל דאלים גבר". ■

(צילם: עדי אבושו)

תגובות

קאלאנסווה: „יתכן שילד קטן זרק אבן..."

ראש מועצת קאלאנסווה, נבהאן קשקוש: „הייתי במשחק עם אבן יהודה. לא היו קללות, לא יידו אבנים ולא השמיעו סיסמאות לאומניות. ייתכן שילד קטן, שעמד ליד הגדר, זרק אבן. קורה שהקהל משתלהב וצועק, אבל זה לא בסדר גודל ההאשמות המיוחסות לנו. סיפרו לך שראו אצלנו בחדר ההלבשה סיסמאות ודגלי אש"ף? – אני לא ראיתי. גם איני מעלה על דעתי שזה קיים. יש אמנם כמה קיצוניים שבגלל התיסכול מהמצב החברתי, הכלכלי והפוליטי בכפר, משוטטים ברחובות, נחשפים לסמים ולתופעות שליליות ועושים בעיות, אבל לא מדובר בגל לאומני.

„קאלאנסווה ידועה ככפר רגוע, שלוו ושקט, יחסי שכנות טובים עם הישובים היהודיים שבסביבה. מי שמעלה ההאשמות כאלו, רק מעוניין לפגוע בתדמיתנו ולהזיק ליחסינו איתם. אני מזמין את ח"כ רייסר לבוא ולהתרשם, שמדובר בעלילה חסרת שחר. הכל מצוץ מהאצבע".

דיון דחוף בכנסת

ח"כ מיכה רייסר (ליכוד), חבר ועדת הספורט בכנסת, הודיע ל„שבועספורט" כי העניין יועלה לדיון דחוף בישיבתה הקרובה של הועדה.

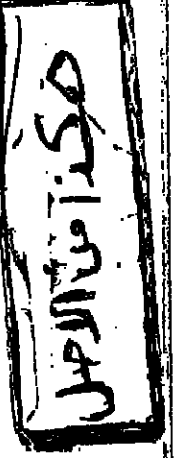
„לא יתכן", קבע, „שאלימות ולאומנות ימצאו ביטוי במגרשי הספורט. אדרוש מאיגוד הכדורסל לפתוח בחקירה מקיפה, אפילו אם יהיה צורך לשכור שירותיה של חברת בילוש, שתשלח חוקרים סמויים, תעצור את המתפרעים ותביא להענשתם במלוא חומרת הדין. סיסמאות לאומניות, תמיכה באש"ף והשמצות נגד המדינה מהווים עבירה פלילית עפ"י חוק. צריך לרסן את המתפרעים בכוח ואם אין ברירה – לנקוט צעדים דרסטיים ביותר – אפילו לפרק קבוצות".

אוברקוביץ': חריגים

יורם אוברקוביץ, יו"ר איגוד הכדורסל: „אינני מסכים לקביעה שאנו עדים לגל אלימות. לכל היותר – לחריגים פה ושם, בעיקר בקלאנסווה, כה האוירה חמה במיוחד. אין לי יכולת לזהות אם מדובר ברקע לאומני. אלימות והתפרצויות יש גם בקרב יהודים. בדרך כלל היחסים עם הערבים הוגנים, קבוצות יהודיות מתקבלות אצלם די יפה והדברים שיגרתיים למדי".

שאלה: האוכל לאשר, שהאיגוד אינו נוקט צעד חריף כפירוק קבוצות מתפרעות והפסקת פעילות עקב לחצים פוליטיים?

תשובה: „לא. שום פוליטיקה אינה מעורבת בענין, לא בטוח שהפסקת פעילות תפתור הבעיה. רק הידברות שקטה".

למען השם! תנו את הנשמה במקום להוציא לנו אותה...

מכבי נגד ריאל

הכדוריד בישראל: החיים בצל

איגור ביאליק*

אינני יכול להבין מדוע הכדורגל שלנו זוכה לחשיפה מוגזמת כל כך בתקשורת, ללא כל יחס לרמת השחקנים ואיכות המשחקים המוצגת בליגה. האמריקנים שטפו את קבוצות הכדורסל בארץ ובזכותם עלה הענף על הגל הנכון וסחף את הקהל להתעניינות. ואילו הכדוריד, מתבשל במיץ של עצמו ונשאר אפור – שלא בצדק. מדוע?

נכון, הפופולריות של הכדוריד איננה יכולה להתמודד עם זו של הכדורגל. יחד עם זאת אינני משלים עם הניפוח המוגזם של „אלילי הכדורגל". הדוגמא הטובה ביותר בשבילי היא מערב־גרמניה, פעמיים אלופת העולם בכדורגל, פעם אחת בכדוריד. הכדוריד זוכה בה לפופולריות עצומה. שחקנים מהדרג הראשון, נהנים ממשכורות גבוהות. יש גם שני מיליונרים: הרהארד וונדרליך, למשל, משתכר 150 אלף מארק. שחקן החיזוק הפולני יוז'י קלמפל, שהיה "מלך השערים" בליגה, השתכר 200 אלף מארק. כשפורסמו פרטי החוזה המדהים שלו, הורתה ההתאחדות הגרמנית לקבוצתו, „פרישהוף גפינגן" להפר את החוזה, כיוון שהיה מנוגד לתקנון החובבנות. קלמפל נפסל מלשחק בגרמניה והקבוצה התפרקה.

הטלויזיה היא מקור המשיכה מספר 1 – יכולה להעלות, גם להוריד את קרנו של כל ענף בספורט. בקדם אליפות העולם של 1973, אירחה ישראל את יפאן. המשחק שודר ישירות בטלויזיה. התוצאה: תקופה מסויימת היתה התעוררות בכדוריד. אז היינו שייכים לאסיה ורמת המשחק לא היתה „מי יודע מה". עתה, כשאנו באירופה – חלומו הגדול של הכדורגל – משחקים אצלנו כדוריד מודרני, אירופי, אבל אנו נדחקים לקרן זוית מבחינה תקשורתית.

גדלתי והתחנכתי בצ'כוסלובקיה, שבה הכדוריד נהנה מפופולאריות גדולה, אחרי הכדורגל וכמו ההוקי־קרח. מ־1962 אני עוסק באימון כדוריד. כשעליתי לישראל ב־1969, הכדוריד כאן לא היה כל כך „מיסכן" ועלוב כמו היום. אילו נאלצתי להתחיל מחדש את הקריירה שלי כמאמן בישראל, לא הייתי בוחר בכדוריד. אני מכיר לא מעט מאמנים שבאו לכאן מאירופה ועשו משום כך הסבה מקצועית.

מאמן וכדורידן משקיעים הרבה. אין זו הגזמה. לתמורה ויחס אינם זוכים. ניסיתי פעם לברר מדוע: אולי משום שאנו בדרג ג' העולמי? פסלתי הנחה זאת, מפני שכשתקענו יתד בדרג ב' לא חל שינוי לטובה בגישה לענף.

אולי שיתוף זרים הוא הפתרון.

המסקנה הברורה היא שכמו שבכל דבר קיימת בישראל קיצוניות ומאבדים פרופרציות, כך גם בכדורגל. לא מצאנו עדיין את שביל הזהב להרים קרנם של ענפים נוספים. ■

* המחבר הוא מאמן נבחרת ישראל בכדוריד

שחקני העבר – קודמים

קראתי בעתון שקבוצת כדורגל מהמיגזר הערבי, המשחקת בליגה נמוכה, הזמינה את בית"ר ירושלים למשחק רעים לציון פרישתם של שניים משחקניה־ותיקיה.

יפה וטוב עשתה בית"ר שנענתה להזמנה – וזו היתה הפעם הראשונה שקבוצת בית"ר ירושלים התארחה אצל נציגה מהמיגזר הערבי ועוד מליגה נמוכה. אך אני מתפלא על כך שאגודה כבית"ר לא השכילה בשנים האחרונות לקיים משחקים מהסוג הזה, כהוקרה לשחקניה המצטיינים בעבר כסימון אלפסי ואחרים מעבר יותר קרוב, ששיחקו עם סמל הקבוצה, העלו את הקבוצה לליגה הראשונה לאחר 13 שנה בליגת המשנה.

אני קורא בזה לאנשי ציבור מוותיקי חרות כמו השר חיים קורפו וח"כ יהושע מצא, בעבר שחקני ספסל בבית"ר ירושלים, לתת דעתם לכך ולהשפיע על ההנהלה הנוכחית של הקבוצה להנהיג מסורת משחקים כזאת.

מעלה אדומים — יוסף הגז

לא צריך לרחם עלי

ברצוני להביע הזדהות עם הקטע „נקמה אנגלית" בטור של אני („שבועספורט" 56). אני אוהד פאנאטי של מנצ'סטר סיטי עוד מגיל שבע (כיום אני בן 21). לא, אין צורך לרחם עלי, אני דווקא גאה בזה.

התקופה עליה כתב מלר היתה הטובה ביותר של הקבוצה אי פעם ולצערי הייתי צעיר מדי מכדי לראותה. תחת שרביט הארונים מרסר ואלינסון עם שחקנים גדולים כפראנסיס לי ואליל ילרות וקולין בל, זכתה הסיטי באליפות של עונת '67/8, בגביע האנגלי ב־'68/9, בגביע האירופי למחזיקות גביע ובגביע הליגה '69/70.

היום חסר לקבוצה כסף, כוכבים והתקפה. נשארה רק מסורת, הבנה ו־20 אלף צופים בממוצע למשחק. אופי משחקה משפיע על מספר השערים במשחק והבדיחה האחרונה ב„מיין רואד" מספרת על אוהד החולם שהוא רואה את הקבוצה משחקת בשביל עוד תיקו־אפס ולפתע מתעורר ומגלה שהוא באמת יושב באיצטדיון.

אוהדי הסיטי מוזמנים לכתוב אלי (ת.ד. 1292 רחובות 76112) אולי נתאחד ונבכה יחד: City! City!.

רחובות — לואיס הרשקון

שימו לב לקוסטיקה

כאוהד של בני יהודה התפלאתי שלא הוזכר שמו של צחי קוסטיקה, בין כשרונות הכדורגל הצעירים המככבים כיום ב„לאומית" (כתבה של אלכס פרלסמן ב„שבועספורט" מס. 56). נער זה הבקיע (עד כתיבת שורות אלו) 4 שערים, בדקות משחק בודדות, יחסית. הוא סגן מלך השערים של הקבוצה. קוסטיקה כבר הוכיח את עצמו – בעוד צעירים אחרים, בקבוצות אחרות, עדיין לא.

תל־אביב — אלון כהן

מני וייצמן: הכדוריד זקוק לתנופה וחשיפה

המשקם

מני וייצמן, היו"ר החדש של איגוד הכדוריד מתמסר לשיקום עבריינים, צעירים ואחרים ■ סיפור אנושי מיוחד במינו ■ אימץ לביתו, לפני 7 שנים, ילדה ממשפחה הרוסה „עכשיו יש לי שלושה בנים ובת" ■ „אין זה נכון שחסר כסף לספורט – זה הכל עניין של סדר עדיפויות"

ברוריה ביגמן

יש למני וייצמן בעיה: הוא זקוק לימָמה בת 30 שעות, כדי להשלים כל מה שבראש שלו. אומרים עליו שהוא כוכב עולה, נמרץ, בעסקנות הספורט בישראל. אבל בנוסף לספורט, הוא גם משקיע מאמצים בתחומים אחרים – מיוחדים במינם. לפי שעה אין לו מתחרים רבים ב„שגעונותיו".

יליד מעברת נס־ציונה 1952 ומאז תושב המקום. נכנס לפני כמה חודשים לנעליו של העסקן המפולפל יורם אוברקוביץ', כיו"ר איגוד הכדוריד. באורח בלתי רגיל התבצעו החילופים הללו באמצע הקאדנציה של אוברקוביץ' – שעזב לתפקיד יו"ר איגוד הכדורסל. מלחמות על הכסא לא היו. מני זכה בו ללא מאבקי כוח.

„אין מוסדות ציבוריים שחילופים מסוג זה עוברים בשלום. אך יחסי החברות בינינו עזרו לכולם. עתה, יורם עוזר ומייעץ לי מאחורי הקלעים", אומר וייצמן.

שחיקה אחר שנתיים

ארבע שנים הוא משמש מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה, תפקיד ממנו יפרוש בסיום הקארנציה הנוכחית. הוא גם חבר הועדה המרכזת של ההסתדרות וכל המוסדות הבכירים במיפלגת העבודה. לא מכבר התפטר מחברותו במועצת המנהלים של „הסנה" ומתפקיד יו"ר אירגון אמ"א, אירגון משפחות אומנות.

„אני רוצה לפרוש מתפקידי כמזכיר מועצת הפועלים, מפני שלהערכתי אי אפשר לבצע תפקיד כזה מבלי להישחק לאחר שנתיים". לא גילה התלהבות להצעה שירוץ לכנסת. „ריבורים לא מעניינים אותי, והכסא לא חשוב לי. אילו יכולתי לעסוק בספורט כפרנסה – הייתי מאושר. זה הכיוון שלי. לצערי זה לא קיים בארץ. כיוון אחר שמעניין אותי: תפקיד ביצועי במסגרת הסתדרותית.

בן למשפחה שעלתה מעיראק במבצע „עזרא ונחמיה" הרכבת האוירית שהטיסה אותם לארץ, מבגדד ב־1951. אביו, ראובן ז"ל, מנהל חשבונות בחברת הרכבות העיראק, עבד כסבל בבית אריזה, לקה בהתקף לב, שבועיים לאחר שהחל בעבודתו. לפני שבע שנים נפטר. האם, מרסל ז"ל, מורה לאנגלית וצרפתית בעיראק, לקתה בקצרת קשה אחרי השטפונות שפקדו את המעברה באחד החורפים הראשונים בישראל – וגם היא הפסיקה לעבוד. „כסף לא היה לנו, אבל היינו חייבים ללמוד. למדתי בתיכון ושעתיים לאחר סיום הלימודים, מדי יום, יצאתי לעבוד בבית האריזה 'קר פרי'. הייתי חייב לדאוג לפרנסת המשפחה".

בן 15 אימן את קבוצת הנוער של סקציית נס־ציונה ומכבי שעריים. שלמה קירט והאחים רוקבן היו חניכיו. היה בקורס שופטים יחד עם הלאומיים כיום, יעקב שיינר ויצחק רוזנברג. הפסיק לשפוט מאחר שלא התירו לו לשמש בו זמנית גם מאמן. זכרון בל ימחה מתקופת השיפוט: „חטף" מכות במשחק נוער. אח"כ פנה לעסקנות: שלוש שנים יו"ר הסקציה, בתקופתם של השחקנים אליעזר צוויג, מנחם איריס, אברהם שטמברג וגבריאל בן שמעון.

היה גם מורה ומאז „משוגע" על עבודה עם נוער עבריין. חבריו מכנים אותו, משום כך, „המשקם". סיפורי השיקום שלו – הם כל ייחודו.

התודה: כסא בראש

שימש מדריך במוסד לנוער עבריין ביפו העתיקה, שבו חסו יהודים וערבים. זכרון, עם משקעים משם: „במשפחה יפואית נהג אחד האחים, בן 30 להתעלל מינית באחיו בן ה־14. הברחתי את המיסכן למשפחה ברחובות. אחיו, העבריין האלים, הורה לי על הנסיון לשקם את אחיו – כשהשליך כסא ברזל, שפגע בראשי. עד היום, הנער הזה מעורער נפשית, למרות שיש לו כשרון יוצא מהכלל למוסיקה".

רפי סויסה, אז יו"ר הועד למען האסיר, ביקש יום אחד מוייצמן לשקם בת 18, שישבה חמש שנים במוסד לנוער עבריין „מסילה", ליד ירושלים וכן בכלא נווה תרצה.

„היא היתה יהודיה בעלת אורחות צרפתית, בתה של יצאנית", נזכר מני. „כשהיתה בת 18 הובעה נכונות לשחררה מהכלא, בתנאי שתמצא לה בית חם ומשפחה אומנת. החלטנו, אשתי ואני, לקלוט אותה כביתנו. זה היה הלם טוטאלי לבית. פגשנו צעירה אינטליגנטית, שצחקה על העבריינות. באה אלינו עירומה, חסרת כל, ללא בגדים, למעט חזיה ותחתונים. לאחר תקופת התאקלמות, החלה לגנוב תכשיטים מהבית אך החזירה אותם בארוחות צהריים... שלחנו אותה ללמוד פקידות. היא גם עבדה כפקידה. בוקר אחד נעלמה. חבר שלח העלימה מאתנו. צילצה מירושלים וסיפרה שחטפו אותה. יותר לא שמעתי ממנה. השיחה נותקה. לאחרי כמה חודשים קראנו בעתון שנעצרה באילת, הוחשדה כמי שעמדה בראש כנופיית פורצים. אחר זמן מה גורשה לצרפת. היינו כ'שוק'".

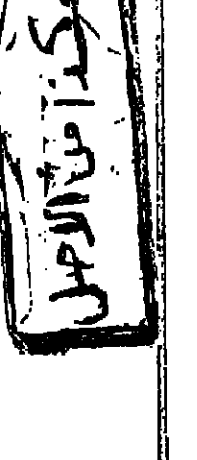
סוד מקצועי

לאחרי זמן־מה נתבקש מני לעזור בשיקום בת חמש, שסבלה מחוסר תיפקודם של הוריה. לשכת הרווחה הוציאה אותה, בצוו, מידי הוריה. מאז, שבע שנים היא בת משפחה אצל הוייצמנים. „כשבאה אלינו נראתה כילדת כיאפרה. השקענו בה את כל הנשמה. עתה יש לי שלושה בנים ו...בת. היא כבר חלק מביתנו".

לא מכבר שוב פנה רפי סוויסה, בהיותו נציב בתי־הסוהר וביקש ממני וייצמן לשקם בת 30. „הפעם לא הסכמתי שהעבריינית תיכנס לביתי. שכרנו לה דירה ליד ביתנו ואשתי, רחל, הבטיחה לטפל בה. לפני כשנה חזרה העבריינית לסורה. השיקום ניכשל. חבל".

יום עבודתו מתחיל ב־6 ומסתיים בחצות. כששומע את התירוץ שבספורט חסר כסף – הוא מתקומם. המציאות, לדבריו, אחרת. לפני שלוש שנים לא היו מיתקני ספורט בנס־ציונה. היום יש מרכז ספורט ונופש, היכל ספורט לכדוריד ואולם לכדורסל. „קל מאר להשיג כסף לספורט. הכל עניין של סדר עדיפויות", קובע וייצמן וחושף את סוד הצלחתו בגיוס כספים.

על הכדוריד הוא אומר: „הוא זקוק לתנופה. יש בו נסיגה ואני חייב לעצור אותה. לעתים יש רושם שהכדוריד מתנהל במחתרת ואינו זוכה בחשיפה הדרושה לו כל כך". ■

הכדור הוא הגול

אבי מלך

הצבע השולט

יש קבוצות היוצאות טרם פתיחת העונה למחנות אימונים ארוכים ומפרכים בגרמניה, הולנד או אנגליה ומסיימות את הליגה אי־שם באמצע ולפעמים אפילו מתחת לקו האדום. יש קבוצות שאימון הבכורה הממשי שלהן הוא שריקת הפתיחה של השבת הראשונה, והן מבלות את העונה במאבק בצמרת.

הפועל לוד שייכת למועדון הזה ובינתיים מהווה את הסיפור המעניין ביותר של הליגה הלאומית 87/86' – פרט למירוץ המטורף של בית"ר ירושלים.

אני מפרגן לצביק'ה רוזן ולבחורים שלו בלוד לא רק בגלל ההישג הנאה של מועדון צנוע, אלא גם בגלל שלוד מודל 87' מסייעת בניפוץ מיתוסים ובהכרעת ויכוחים, כמו בנושא ההכנה לליגה.

בכל אירופה התנהלו לאורך זמן דיונים מפורטים על יכולתו של הכדורגלן המודרני. היכוח ניטש בין אלו שטענו כי בסוף פגרה, בה נח השחקן מכדורגל, הוא חלוד לחלוטין וצריך, בהדרגה, להיכנס למשטר אימונים מפרך שיכשיר אותו לבעיטת הפתיחה, לבין אותם (במיעוט) שגרסו כי בעידן של 50 ויותר משחקים בעונה נמצא הכדורגלן ממילא בכושר טבעי משביע רצון, וכדי להכניסו לפעולה מספיק להעניק לו „שירות" תקופתי כפי שעוברת מכונית, והעימות התחרותי, הממשי, על כר־הדשא והאימונים במהלך העונה כבר ידאגו לשאר.

האמת, נמצאת כנראה, כרגיל, אי־שם בתווך בין שתי התפיסות. אבל הפועל לוד, שפתחה את העונה כמעט בלי אימונים והכנות, והיום מדורגת במקום השלישי ומשתפרת ממשחק למשחק, נתנה מבלי דעת, תחמושת טובה לתומכי האסכולה השניה.

עבורי מספקת לוד הוכחה ניצחת לכך שבסוף המאה העשרים, הרובוטים המתאמנים ומגיעים לכושר שיא, הם רק מרכיב מסויים בכדורגל הקבוצתי. משחק הנשמה, הלחימה והמוטיבואציה של כל שחקן ומאמן, הם לא רק חלק בלתי־נפרד מהתמונה, אלא במקרים מסויימים הצבע הבולט והדומינאנטי בה.

מלת המפתח: גביע

בפעם שעברה כתבתי מעל דפים אלו כי לדעתי גביע הטוטו הוא ילד חורג שלא זוכה לתשומת לב ההורים ועל ההתאחדות לכדורגל להחליט מה לעשות בו: לשלוח אותו למוסד סגור אחת ולתמיד, או להשקיע בו ולנסות לטפחו ולגדלו למצוות. סיפרתי כי אני מאמין בפוטנציאל הטמון במפעל וביכולתו להפכו לחלק מושך ואינטגראלי מלוח השנה הכדורגלני בישראל.

תגובות שהגיעו אלי בעקבות הרשימה בלטו בטרוניה מרכזית אחת. יפה דרשת, אמרו לי המתלוננים, אך מה הועלת בהצעתך מבלי שפרטת כיצד בדיוק יש לדעתך להרים את המפעל הנכה הזה מכסא הגלגלים שלו ולהביאו אל כבש המטוס הממריא לתודעת אוהב הכדורגל בארץ?

אני מרים, איפוא, את הכפפה. לפניכם הצעה מעשית לשיפור פני גביע הטוטו (כל הזכויות שמורות):

מלת המפתח לטעמי היא גביע. לא ייתכן שמפעל שמתחדד בנוצות של גביע, יתקיים, ולו בשלביו המוקדמים עד כדי עייפה, בצורת ליגה. לפיכך פסולה לדעתי גם השיטה האיטלקית, שהוזכרה בעמודים אלו ע"י עמיתי אברהם טבק, ואשר לפיה יש לאחד את מפעלי גביע הטוטו וגביע המדינה ולעשותם תחת קורת גג אחת בתבנית של ליגה ובתים נפרדים. נשגב מבינתי היכן התועלת מנטילת מפעל אחד מצליח ממילא (גביע המדינה), צירופו לעמית כושל – גביע הטוטו – והוספת חטא על פשע: הענקת התכונות הכושלות והמייגעות – שיטת ליגה – לילוד החדש.

הגדולה של תחרות גביע היא בשיטת הנוק־אאוט. מוות מיידי, כפי שהוא נקרא בלועזית, הוא זה המביא את ההמונים למגרשים. אין תחליף למתח הזה ושום צבירת נקודות הדרגתית לא תגיע לקרסוליו. השלב הראשון הוא להכניס איפוא את גימוק הנוק־אאוט לגביע הטוטו, אבל כדי להבדילו מגביע המדינה ועל מנת להוסיף לו אלמנטים אטרקטיביים ומסחריים, אפשר לשכלל את המפעל ע"י החלת הנוק־אאוט מן הגביע רק בתום מפגש כפול בכל שלב זולת הגמר.

הווה אומר: לכל קבוצה תינתן הזדמנות לקיים את משחק הגביע בביתה ובמפגש גומלין בחוץ. בכך אנו משיגים מתח כפול ונותנים הזדמנות חד־פעמית לקבוצה המפגרת להפוך את התוצאות (נסו לדמיין את אלמנט ההפתעה, אם לדוגמא מכבי חיפה 1-0 על בית"ר ירושלים בתום המשחק הראשון).

הייתי מוסיף עוד 3 תנאים מרכזיים: כל קבוצות הלאומית, ארצית וליגות א', יכללו בגביע תחת קורת גג אחת, ללא הפרדה. הגרלת המשחקים בכל שלב תהיה עיוורת לחלוטין. במקרה שקבוצה מליגה נמוכה פוגשת באחות בכירה, יוחלט מראש כי המשחק הראשון ביניהן יתקיים תמיד אצל הקבוצה הנחותה – אלמנט חשוב כדי למשוך את אוהדיה לחזות בעימות שכולו אתגר.

אפשר כמובן להוסיף כהנה וכהנה סעיפים של פרסים כספיים מוגדלים, הוזלת מחירי הכניסה וכו' – אבל העניין והסקרנות הם שיחרצו בסופו של דבר את גורל המפעל.

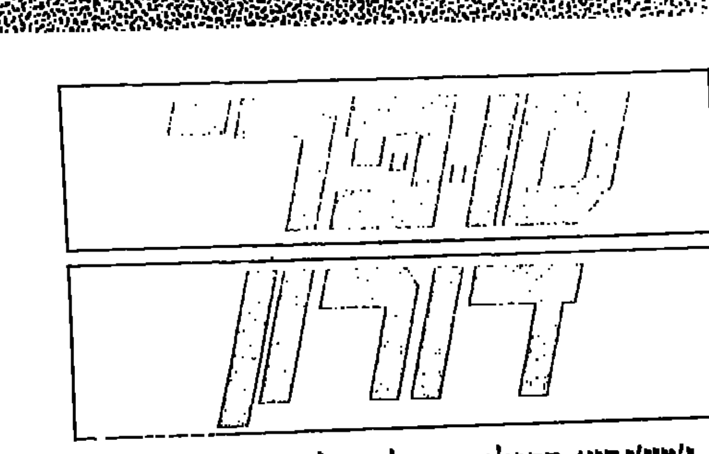
אני מאמין כי מבחינה זו ההצעה הנ"ל שווה נסיון.

מי לובש את המכנסיים

דרק מאונטפילד, בלמה המוכשר של אברטון, מצא עצמו באחרונה, נושא לרכילויות בעתונות הבריטית הצהובה באשר לרעייתו הקשוחה אשר, כביכול, לובשת את המכנסיים בבית. לצערו הרב, גם מצא עצמו מאונטפילד מחוץ להרכב הראשון לפני משחק ליגה חשוב – בשל העדפה מקצועית של המנהל האווארד קנדל.

כאשר יצא מאונטפילד המאוכזב מחדר ההלבשה ניגשו אליו העתונאים והיקשו: „איך אתה מרגיש לנוכח אובדן המקום?". תשובתו של הבלם המשופם: „אינני יודע. עדיין לא שאלתי את אשתי..."

ויקי פרץ (במדי לוד): „מנפץ המיתוסים"

סופר דורון

ג'מצ'י הוא „התגלית הגדולה" של שבוע בריסל 87' ◻ מבוגר יותר, יעיל יותר, רב־גוני – לא רק קלע מדוייק, בעיקר מטווחים גדולים, שבכך מומחיותו – גם שומר חזק וריבאונדר ◻ מכבי ת"א מפיקה ממנו העונה יותר ◻ שימו לב מה עשה בשלושת משחקי מכבי עם אורטז והסובייטים

מרדכי רוזנבלום

הימים הקשים שחלפו בשבוע שעבר על אלופת הכדורסל, מכבי ת"א, הצמיחו ודאי כמה שערות שיבה אצל מאמנים ומנהלים, וכמובן אצל האוהדים הקנאים. אך דומה שהיתה גם תוצאה חיובית מ„שבוע ז'אלגיריס" 87': דורון ג'מצ'י התבגר.

אינני מתכוון לכך שדורון הוסיף למאזנו האישי כמה שנים – אלא לכך שהוא הפגין בגרות בסגנון משחקו וביכולת האישית, בכל התחומים.

בן 25 וחצי, דק גזרה, 1.97 מטר. מהיר. כשר, גמיש וקפיצי – ומה שחשוב מכל: בעל יכולת קליעה מדהימה ממרחקים גדולים במיוחד. אבל כל התכונות הללו ידועות עוד מתקופת מכבי ר"ג שלו. היום מדובר כבר בדורון אחר – בשל יותר ובוגר יותר.

דורון הנוכחי למד על בשרו לתת יותר לקבוצה ופחות לצפות שהאחרים „יעבדו בשבילו", או ישחקו עבורו, כפי שהיה בעבר. הוא ביצע „הסבה מקצועית" – משחקן התקפה בלבד, לכדורסלן שמשחק ההגנה שלו איננו נופל ממשחק ההתקפה.

כל השינויים הללו (וזה עדיין לא סוף הדרך...) הושגו אחרי עבודה קשה, זו העונה השניה ברציפות.

ג'מצ'י רצה בכל מאדו להשתלב במכבי ת"א, אליה הגיע לפני כשנה ומחצה. אבל סגנון משחקו הסולני, פרי חינוכו במכבי ר"ג, היה בעוכריו. כמעט שלא חשב אז על ההגנה. כל מעייניו במשחק היו נתונים להתקפה ולקליעות לסל, בעיקר מעבר לקשת. כך למשל, היה מסוגל לזכות בתארי „מלך הסלים" של הליגה, כמדי מכבי ר"ג. כולם שם „עבדו" עבורו.

במכבי ת"א התמונה קצת שונה. דורון כבר איננו כוכב שביט בודד בשמי הקבוצה. לפתע, הוא היה צריך להתחלק לא רק בתהילה ובכבוד, גם ב...מספר הזריקות לסל, ברקות המשחק, בנקודות. ויותר מכל, הדרישות ממנו, פתאום אחרות – בעיקר ה ג נ ה.

לא היה לו קל לקבל את כל השינויים הללו. גם הניצחונות הקלים בליגה, או אלו שהושגו בשלבים המוקדמים בגביע אירופה בעונה שעברה, לא תרמו לשינויים הנחוצים כל כך במשחקו. ג'מצ'י ישב דקות רבות על הספסל ולא הבין מדוע אין אנשי מכבי מסתפקים ב־30 נקודות בממוצע למשחק?... מדוע המאמן כועס עליו?...למה הוא על הספסל כל־כך הרבה זמן?... הרי מכבי ת"א מנצחת...

הניצחונות הקלים לא סייעו לו, כלל ועיקר. רק בתקופה הקשה של הקבוצה, אחרי הפסדים בבית הגמר האירופי, גילה את עצמו. החל להקדיש יותר ויותר למשחק ההגנה. הוא החל להבין כי בקבוצה כמכבי ת"א, הוא צריך לתרום גם בתחומי משחק אחרים, לא רק בקליעה.

בשלושת המשחקים האחרונים של מכבי ת"א בבית הגמר האירופי העונה, מול אורטז הצרפתית ונגד ז'לגיריס קובנה, אלופת בריה"מ, ראינו כבר את דורון במיטבו. הוא נלחם־קלע־קטף־ריבאונדים. מסר וגם שמר. הוא נתגלה ככדורסלן אחראי יותר, המודע היטב לחשיבות התרומה האישית שלו למשחק ההגנה.

בסיכום שלושת המשחקים המדוברים ביותר בעת האחרונה, קלע דורון ג'מצ'י 65 נקודות. בכלל זה גם השיג 11 סלי 3 נקודות (!) וקטף 15 כדורים חוזרים.

העונה, כך נדמה, החלו במכבי ת"א ליהנות מג'מצ'י האחר, בוגר יותר, יעיל יותר, רב־גוני, מקצוען, שחקן קבוצתי.

סופר דורון.

(4) (2) (3) (1) (4)

(1) דורון ג'מצ'י מצר את צעדיו של קורטינייטיס.
(2) לי ג'ונסון בולם קליעה של חומיצ'וס.
(3) ליפין מדביק בכדור מחיר את חומיצ'וס.
(4) כך נראו הישראלים בבריסל, כשמכבי ניצחה...
(כל הצילומים מבריסל: אליצור ראובני).

הערב – ריאל

ריאל מדריד מתארחת הערב בת"א. מה נעשה מאחורי הקלעים במועדון הפאר הזה? – בעמוד 22.

בין יום־ולילה – בבריסל

ישבנו בלובי של המלון בבריסל, בין משחק למשחק, אחרי הפסד צורב נוסף. עסקנו בניתוחים, בתקוות. היו גם „התערבויות", לקראת העימות השני. הוויסקי נשפך כמים.

יוסי אטיאס, בעל באסטת־חמוצים בשוק הכרמל, הגיע עם בתו הקטנה, גלית. איננו מתערב: „הפסד או ניצחון – לא משנה לי. הכבוד הוא שמכבי בבית הגמר האירופי, בין הטובות ביבשת. אני בא לכאן לא לחופשה, אלא לתת כבוד לקבוצה של המדינה".

לא כולם הסכימו עימו, באותה שיחה. סביב הבקבוק הריק למחצה, ישבו אוהדים רבים: פועלי ייצור שחסכו שנה כדי להיות בבריסל. סוחרים קטנים שהוציאו את „הירוקים" מתחת לבלאטות. אחד מהם טרח להסביר עד כמה הוא מאושר מה...פיחות בשקל. „הרווחתי הרבה כסף בלי לעשות דבר..", הכריז.

אחרים היו מאוכזבים וכאבו את ההפסדים באורטז ובריסל. נחום התימני הגיע במיוחד מברוקלין,ניו־יורק. איננו מוכן לקבל נימה תבוסתנית: „מי מתערב על המשחק השני? – מכבי מנצחת. אני מוכן לשים 100 דולר על השולחן, יש גברים?..."

לא היו. הרוב היו פסימיים.

במלון אחר, עם יותר כוכבים שררה אוירה אחרת. עשירי האלופה התגוררו כאן. נראו חליפות כהות, מעילי פרווה יקרי ערך, נשים מטופחות. כאן לא עסקו בהתערבויות, בתקוות – רק בניתוחים שלאחר המוות. בפיטורים, ב„שינויים דראסטיים" שחייבים לבצע...

בלובי המפואר לא צעקו. טון הדיבור היה שקט, רגוע כביכול. אבל הפנים היו חיוורות.

דוד פדרמן, יו"ר קונצרן „עלית", מאמץ הקבוצה, חייך, לחץ ידיים עם אורחים רמי־מעלה. לכאן הופיע בחליפת עסקים. לאורטז בא בחליפת אימון...

השחקנים הסתובבו בין כולם, מעט נבוכים. לא נשמעו ברכות ולא נראו טפיחות על שכם. דומה והיה שכעסו עליהם במקצת. לי ג'ונסון, למשל, הבטיח למישהו ש„אליפות ישראל תהיה של מכבי..." האוהדים רמי המעלה לא התנחמו בכך. רוצים יותר.

בפינה אחרת – הפאנל המקצועי של מכבי. פרלמנט מומחי הכדורסל. ישבו והסבירו לכל מי שרצה לדעת, עד כמה טעו המאמנים בטאקטיקה שלהם: את מי לפטר ואת מי לקחת במקום; מה צריך לעשות במשחק הבא – וכך הלאה.

כעבור 24 שעות, אחרי הניצחון בגומלין, ראיתי את כולם: איש העסקים, בעל הבאסטה והתימני שבאמניו־יורק. הם היו על הפארקט, נשאו על הכתפיים את דורון ותן.

מרדכי רוזנבלום

כוכבים על גלגלים

עמי כברי

אלי כהן, מאמן מכבי רמת־עמידר ולפני שנה איש שמשון, איננו צריך להרחיק לכת. במגרש שלו למסחר מכוניות, מזוית ראייה מיוחדת במינה, הוא עוקב אחר ההתפתחויות המתחוללות בשנים האחרונות אצל כוכבי הכדורגל בישראל. הסיסמא שלו: אראה לי מכוניתך – ואומר לך מי ומה אתה.

כל מה שנעשה כיום בעולם הכדורגל הישראלי – אלי כהן מסביר בראי המכוניות.

„בדרך כלל, הלהיט בשוק, אצל שחקני הכדורגל בישראל, זו מכונית מדגם ב.מ.וו. אך היום מתחילה להיכנס לתמונה גם אלפא־ספרינט. מכוניות מדגם זה, החלו להופיע באחרונה ביותר ויותר קבוצות כדורגל", אומר אלי.

מסתבר ש„יש הגיון בשגעון" או אם תירצו, חוקיות מסויימת – המסדירה את העניינים בנושא הזה. אלי כהן אומר כי חקר ומצא: „אופנת האלפא־ספרינט, למשל, החלה בהפועל ת"א. אחד הכדורגלנים היה הראשון שקנה מכונית מדגם זה, החבר'ה ראו אותו מגיע בה לאימונים – והיא מצאה חן בעיניהם. מה קונים ומי הן המכוניות המבוקשות ביותר בשוק הזה – זאת קובעים/מכתיבים, כרגיל, כלל וכמו בכל אופנה – המצליחנים, הכוכבים הבולטים.

„שחקנים שמגיעים לאימו־ני הנבחרת, למשל, רואים את חברם במכונית כלשהי – וממה־רים לחקותו, כדי שלא לפגר אחר הכוכב־המוביל. כך נוצרת אופנת המכוניות, והיא שולטת בקבוצות הכדורגל כדרך כל אופנה, פרק זמן מסויים ואף קצוב. אם כוכב מסויים הולך על מכונית מדגם מיוחד - סביר להניח שכל מי שנמצא בשלב של חיפוש דרך בכדור־גל, ורוצה להתבטא בין הכדור־גלנים, ייעשה זאת גם באמצ־עות המכונית שירכוש לעצמו. אחרת לא יהיה IN".

סוחרי המכוניות, כמו כל מי שם שוק סחורה אחרת, חיים בהרגשה, שהדרך לדחוף מכונית בשוק, חייבת להיעשות באמצעות כוכב/גיבור מקומי. הקהל ירוץ ויבקש: „כמו של...".

כוכבי מכבי חיפה, למשל, נהגו בתקופת הזוהר של המועדון, במכוניות וולוו. מנכ"ל סוכנות וולוו בישראל, יעקב שחר, העמיד לרשות כדורגלני מכ־בי חיפה דגמים להרצה של מכוניותיו. משה סלקטר ורוני רוזנטל הסתובבו בעיר הכרמל והופיעו בכל מקום, כשהם נוהגים בלהיטים של וולוו.

אלי כהן מרמז בדבריו, שאת תמונת־המצב בת־חום הזה, כדאי למקר, בעצם, במה שעושה „המלך" הזמני של הכדורגלנים. מה שהוא עושה – ממהרים חבריו־יריביו לעשות כמותו, כדי שלא לפגר אחריו.

יש בזה, כמובן, גם פסיכולוגיה. מסביר אלי כהן: „כדורגלן צעיר, בתחילת הקריירה שלו, יחפש בד־רך־כלל מכונית צעקנית. כי זה סמל של מעמד, לכל דבר. אם עשיתי את זה, הוא אומר אז לעצמו, כעבור זמן מה, לא צריכה להיות לי בעיה להרשות לעצמי מכונית גדולה ויקרה".

רוב הכדורגלנים עוברים גם תקופות שפל בקר־יירה שלהם – וזה הזמן ל„ריאטה", לעתים ניכרת, בנפחי המנוע ובדגם של הרכב הפרטי שלהם. דוגמ־אות: „אבי כהן, בתחילת תקופת ליברפול שלו, הסתובב עם אולדסמוביל. עכשיו ירד חזרה לב.מ.וו. כשהחלה נסיקתו התק־שורתית של מיקי בן־שיטרית וגם קצר הצלחות אחדות – הוא מיהר לרכוש לעצמו מכונית מרצדס. אחר־כך, כשלא פגע תקופה מסויימת וכאשר התעוררו אצלו בעקבות זאת חששות כי יגדירוהו כשחקן בינוני ויטענו שבמעמד כזה לא יאה לו להס־תובב במכונית שכזאת – מיהר בן שיטרית להוריד פרופיל לאסקו־רט"...

אלי כהן מרחיק לכת עוד יותר בהסבריו: כאשר הסימפטו־מים (לירידה בכושר, במגרש הכ־דורגל...) חריפים במיוחד – אפשר לרדת עד אוטוביאנקי. „מיקי בן־שיטרית צריך לקחת גם את זה בחשבון", אומר כהן.

כשנתבקש בוני גינצבורג להצטלם עם מכוניתו לצורך כתבה זאת – התנצל השוער המוכשר ואמר: „מצטער, אבל עכשיו זה לא מתאים לי. זה לא הזמן לעשות רעש" – והמבין יבין. בוני נוהג עתה באונו טורבו חדשה. מבחינתו, גם עם אונו חדשה שבזאת פירושו „לעשות רעש ורוח".

אם אמנם אלי כהן מצליח לקרוא את הכיוון הנוכחי, הרי שמכוניות גדולות ונוחות – לא חדשות – ישתלטו אוטו־טו על השוק (בקרב הכדורגלנים, כמובן). אמנם, השליטה בנושא זה עדיין מצויה בגלגלי ב.מ.וו (משה סיני, אורי מלמיליאן, אלי אוחנה) – אבל אלי סיפר כי „שידך" לא מכבר אמריקנית „זקנה אבל מתוקה" לויקי פרץ. דווקא התאימה לו עכשיו... ויקי נפרד בכאב־לב מה־ב.מ.וו '86 שלו.

„גם אם היא לא מפוארת, טוען אלי כהן המומחה, המקוריות עוד עשויה לעשות את שלה". ■

(צילומים: עדי אבישי ויוסי זמיר, סקופ 80)

מוקדש ל„מלך הכדורגל" פלה ולהשגיו

הגדול מכולם

משה לרר

סתם כך, בצהרי יום, זה נראה כמבנה פשוט לכל דבר. אלמלא ידעת – לא היית טורח להעיף בו מבט שני. אך מיהו חובב הכדורגל שיבקר בריו־דה־ז'ניירו ולא ירצה לראות את המאראקאנה, הגם שזה יום חול רגיל ופעילות אין בו?

אינני מכיר „חובב כדורגל" כזה. יתר על כן: אפילו תיירים ליום, בריו, אינם פוסחים על המקום ונוהרים באלפיהם אל ה„מכה" של הכדורגל בברזיל.

כי מאראקאנה יש רק אחד, והוא שוכן כבור בריו־דה־ז'ניירו.

ראיתי כבר איצטדיוני כדורגל רבים ומפורסמים. אתה חייב להסיר את הכובע בפני „וומבלי" הלונדוני, היכל הקודש של הכדורגל באנגליה, ובאותה מידה יש לך רגש של כבוד בכניסה ל„האמפדן־פארק" הסקוטי בגלאזגו. האווירה הססגונית של „סאן סירו" במילאנו (כיום שמו „איצטדיון מיאצה", ע"ש גדול כוכבי איטליה בעבר) ושל „קומונאלה" בטורינו, עושים את הרושם הדרוש על הנכנסים בשעריהם, כמו גם היראה והכבוד לאיצטדיוני הכדורגל הגדולים במדריד (ברנאבאו) וברצלונה („נואו קמפ"), שנותנים לך הרגשה שעכשיו, אחרי סיור מקיף באירופה, הכל כבר ראית. לא חביבי. לא היית בברזיל - לא ראית.

סנוב, בפורטאלצה כבר היית?...

הישראלי המצוי איננו מרחיק נדוד עד ברזיל. גילו את היבשת הגדולה הזאת רק בשנת 1500 ולכן יקח לנו – כמו גם לשאר תיירי העולם – עוד כמה שנים טובות עד שנגיע לשם.

את אירופה אנו מכירים טוב יותר. ולכן אין פלא שמה שרחוק מן העין - רחוק מהלב. „וומבלי" שגור על לשוננו, כאילו היה מגרש ביתי לרבים מאיתנו. אנו בקיאים ויודעים לא רק את שמות הקבוצות וכינוייהן באנגליה, אלא אף את שמות המגרשים.

אבל מי מכיר ומי יודע שמות כמו Mineirao, Casrumbi, Beira-Rio ו"Fonta-nova"? יוצאי ברזיל – כן. אחרים בוודאי תוהים ושואלים מה זה.

ובכן כך. כל השמות הללו הם שמות איצטדיונים גדולים ברחבי ברזיל. איצטדיון Morumbi שבסאו־פאולו, יכול לאכלס ביציעיו 138 אלף צופים, בארבעת אלפים יותר מאשר „האמפדן־פארק", הגדול ביותר באיצטדיוני אירופה. בשערי Minerao שבבלו־הוריזונטה, נכנסים 132,350 צופים וב־Castelao של פורטאלצה, האיצטדיון הגדול של צפון־מזרח ברזיל, מקום ל־130 אלף.

למי שמעוניין בפרטים נוספים – בבקשה. בעיר בסדר גודל של פורטו־אלגרה, שני איצטדיונים: Beira-Rio, עם מקום ל־90 אלף וקטן יותר, בשם Olimpico, ובו נכנסים „רק" 80 אלף.

איצטדיון יפהפה קיים גם בסאלוואדור, בירת מדינת באהיה (Fonta-Nova) המאכלס 85 אלף. אפילו עיר בשם גויאניה (ונותר לי לקוות שאני מבטא נכונה את השם במקור - Goiania), יש בה איצטדיון בשם Serra Dourada ובו נרחסים ביציעים לא פחות מ־76 אלף צופים.

רישמו לעצמכם את השמות ידידי, ובעיקר אלו מקרב העתונאים. שננו היטב ותתחילו כבר מעכשיו לעבוד על ההיגוי המתאים. אתם תהיו שם ב־1994, כאשר ברזיל תארח שוב את המשחקים בגביע העולם.

אבל מה לכל אלה ול־MARACANA הגדול מכולם, המקום המיועד לזירת הגמר של 1994?

הכל החל ב־1950...

מלחמת העולם השניה קטעה את רצף המשחקים בגביע העולם. עד 1938 נערכו שלושה שלבי גמר: ב־1930 במונטיוידיאו, אורוגוואי, ב־1934 ברומא וב־1938 בפאריס. כאשר חודשה המסורת, אחרי 12 שנה, נבחרה יבשת דרום־אמריקה לארח את המשחקים בפעם השניה ולא נראתה אז מדינה טובה יותר לאירגון מאשר ברזיל.

אני יכול לספר לכם את הכל מקריאה מתוך ספרי ההיסטוריה של הכדורגל. לא מעט חומר הצטבר בנושא זה במרוצת השנים. אני יכול להפליג בשבחיה של ברזיל, כמו גם להשתתף בצערה על כך שלא זכתה בגביע העולם הראשון, שאותו אירחה. הסיפורים בדבר האבל הלאומי שהוכרז במדינה בעקבות ההפסד במשחק המכריע.

אבל למה לטרוח ולספר ממקור שני ושלישי, כאשר מישהו מוכר לך את הסיפור בגוף ראשון.

את המישהו הזה ראיתי במאראקאנה.

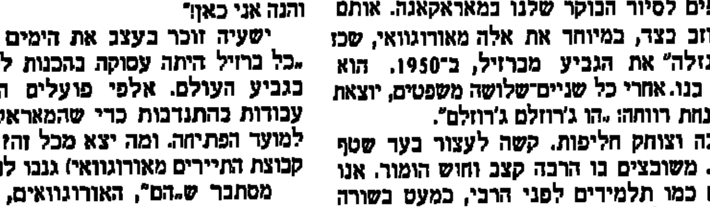
עמדנו בשערי המאראקאנה, ואלמלא ידעתי, הייתי אומר: „עוד איצטדיון". אלא שלא כך היה במציאות. מחוץ לחומות רואים טיח מקולף, שערי כניסה שצבעם דהה. יש צורך להתעלם מזה. כעבור כמה מטרים – הכל נראה אחרת. עוד כמה צעדים – וההפתעה תהיה מושלמת.

הנה הוא המאראקאנה, האיצטדיון הגדול ביותר בעולם. כאן מצטופפים 200 אלף צופים? – למעשה זו שאלה רטורית. התשובה: כן!

האיש המוכר לנו את סיפור המאראקאנה הוא סיפור בפני עצמו. ברזילי בצבע הקפה התורכי, עב מידות, חיוך נסוך על פיו הרחב, שיניו גדולות וצחורות. עיניו צוחקות ומן הרגע הראשון מגלה לנו, להפתענו, שהוא אוהב את ירושלים. ואם ירושלים – אז בית"ר...

כמה תיירים ,מדינות אחרות בדרום־אמריקה מצטרפים לסיור הבוקר שלנו במאראקאנה. אותם הוא עוזב כצד, במיוחד את אלה מאורוגוואי, שכן כור „גזלה" את הגביע מברזיל, ב־1950. הוא מתרכז בנו. אחרי כל שניים־שלושה משפטים, יוצאת מפיו אנחת רווחה: „הו ג'רוזלם ג'רוזלם".

בוכה וצוחק חליפות. קשה לעצור בעד שטף דיבורו. משובצים בו הרבה קצב וחוש הומור. אנו יושבים כמו תלמידים לפני הרבי, כמעט בשורה האחרונה של המאראקאנה, וכל סנטימטר רבוע במשטח הדשא גלוי ופרוש לעינינו. המראה עצום ונפלא ולעתים קשה לנו להתרכז בעת ובעונה אחת בדבריו של האיש ובמראה שמסביב. אך קולו של האיש חזק ומשכנע יותר. את האיצטדיון עוד נספיק לראות.

„מכאן יוצאים הגנבים"...

שמו, ובעיקר שמו הפרטי, יעיד אולי על אהבתו הגדולה לארץ ציון ירושלים: ISAIAS AMBROSIO, „כן, כן, כמו ישעיהו הנביא" הוא מסביר לנו.

שייקה שלנו הוא כיום העובד הוותיק ביותר במאראקאנה. מספרו בכרטסת העובדים: 009, והוא גאה בעובדה זו. „אתם רוצים לדעת איפה כל האחרים? - זה מת, זה יצא לפנסיה, זה מאושפז וכך הלאה. אני, מספר 009, חי וקיים והנה אני כאן!"

ישעיה זוכר בעצב את הימים ההם של 1950. „כל ברזיל היתה עסוקה בהכנות לקראת המשחקים בגביע העולם. אלפי פועלים התגייסו וביצעו עבודות בהתנדבות כדי שהמאראקאנה יושלם עד למועד הפתיחה. ומה יצא מכל זה? - הם (מורה על קבוצת התיירים מאורוגוואי) גנבו לנו את הגביע"...

מסתבר ש„הם", האורוגוואים, אינם ה„גנבים" היחידים המבקרים במאראקאנה. כהסבירו לנו הכל בפרוטרוט, הוא מורה באצבע על מנהרה, אחת מרבות הפרושות סביב למשטח. „מכאן יוצאים הגנבים", הוא אומר. למראה הפנים התחומות שלנו, מגיע ההסבר: „השופטים. אלה שגונבים לנו לפעמים את המשחקים"...

הצורה שבה ניבנה האיצטדיון בריו – שונה מכל הידוע לנו לגבי איצטדיונים אחרים בסדר גודל אחר.

קחו לדוגמא את „האמפדן־פארק" הסקוטי. איצטדיון ענק, אך בנוי לגובה. מן השורות האחרונות כמעט ואינך רואה דבר, אלא באמצעות משקפת. כאן, במאראקאנה, ואפילו מן השורה האחרונה, אתה רואה היטב את הנעשה במגרש, שכן האיצטדיון נבנה לרוחב ולא לגובה. גגו שטוח ומספר השורות בו קטן בהרבה מזה שבגלאזגו.

מגרש להכנה נפשית...

הסיור במאראקאנה נמשך שעה ארוכה. אנו נכנסים לאולם ובו דשא סינטטי, שערים, מקלחות, אמבטיות ושאר אביזרים הדרושים לרווחת השחקן.

לפתע בוקעת מהקיר מעין שאגת־קהל. „זה כדי שהשחקנים יתרגלו לרעש הקהל ולא יצאו מופתעים לאיצטדיון", אומר לנו ישעיהו נביא מהמאראקאנה.

שחקן שהמאמן רוצה ביקרו, יזכה בחדר זה לטיפול אישי. כאן יבעט לשער, שם ישטוף את גופו מן הזיעה. בפינה אחרת באולם יזכה לטיפול פיזיותראפי, וכל זאת לצלילי רעש הקהל. יכין עצמו מבחינה גופנית ונפשית וייצא למגרש כשיו בכל מאת האחוזים.

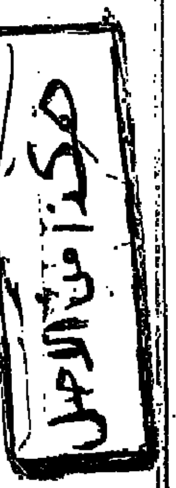
לא תצא מהאיצטדיון הענק הזה בלי לקנות כמה מדברי המזכרות הרבים הפזורים בחנויות הרבות. אפשר לקנות הכל מכל: חולצות ובהן ציור האיצטדיון, צילומי צבע, גלויות, עפרונות, עטים וכל השאר. כל מצרך – ושם המאראקאנה טבוע בו.

קניתי, כמו כולם, רק שלא יאמרו שלא הייתי שם.

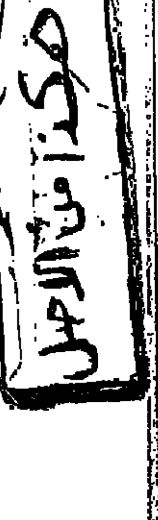
תם הסיור. ישעיהו אמברוסיו לוחץ עמנו ידיים בחמימות, לא לפני שהוא שוטח בקשתו: „שמישהו ישלח לי פוסטר של בית"ר ירושלים".

אם יש מישהו כזה, אנא שילחו לאיש. עליכם לכתוב רק את שמו, כפי שהוא מופיע לעיל, לציין „מאראקאנה, ריו", וזה יגיע.

תם הסיור במאראקנה. כאמור, סיפור בפני עצמו, אבל מה שנעשה על כר הדשא באיצטדיון הגדול – זו פרשה אחרת לחלוטין ועל כך בשבוע הבא. ■

רוח קרב

יעל ארד, אלופת ישראל בג'ודו, מדס"ית בצה"ל, 11 שנה במקצוע שהיא נלחמת בו ל„הכרה מעמדית" ■ הצלחות בחו"ל, ניתוח שקירקע אותה לחודש ■ כל יום מתחיל ב־6 בבוקר בריצה על חוף הים בהרצליה ■ „הופכת גברים רק באימונים"

מיכל הוכשטט

בעוד זמן קצר נוכל לראותה מככבת במסע פירסום חדשני למוצרי השק"ם. על החוזה חתמה יעל ארד, אלופת ישראל בג'ודו, לאחר שעלו כתוהו נסיונותיה למצוא ספונסר לנבחרת הנשים בג'ודו. ב„עלית" דחו את היוזמה הזאת בטענה שג'ודו איננו ענף ספורט פופולרי המקבל כיסוי תקשורתי.

יעל, מר"סית בצה"ל, שנרתמה לקרב הגדול על ההכרה בג'ודו, החליטה לתקוף את הנושא באופן אישי. שנות האימונים המפרכות, לימדו אותה שהג'ודו בישראל הוא ספורט אישי מאד. קשה בו להגיע לכותרות גם אם את אלופת ישראל ובעלת רקורד בינלאומי די מכובד, כמו מקום 7 באליפות העולם ומקום 5 באליפות הפתוחה באנגליה. מה שלא עשו לה התארים, אולי יעשה הפרסום וזאת הסיבה שלא יהיו לה נקיפות מצפון כשתמונותיה יחלו להתפרסם בעתון, לצידו של סנדוויץ' ענק עם נקניק. הראש הריאלי שלה תופס נכון את החיים: „כשאנשים יראו שאני מפרסמת הם יתחילו להאמין שאני באמת מפורסמת" – וזו בהחלט עוד מערכה מוצלחת בקרב הגדול על ההכרה.

בכתה יומיים

התחילה בכתה ג', אחיה הגדול הביאה לאימונים במכבי צפון. לאחיה זה היה בחוקת תחביב ילדות – אצלה קריירה רצינית. 11 שנות חיים סביב נושא מרכזי זה עיצבו אותה ברוח הג'ודו: משמעת עצמית, כושר סיכולת עילאי, ריכוז גבוה, אופטימיות והכי חשוב – רוח קרב! כשעולה לזירה, היא עולה כדי לנצח, גם אם המתחרה שלה חזקה יותר, לא תוותר בקלות. יכולה להחזיק מעמד גם כשתופסים אותה בתפיסת־בריח קשה, כשהיד כמעט נשברת, תשקיע כל כוחותיה כדי לצאת מזה. ברוב המקרים זה מצליח. „...50% מכל העניין זאת רוח הלחימה", היא אומרת, „ומזה יש לי הרבה!"

יעל ארד, ג'ודאית: דיאטה קבועה (צילם: עדי אבישי)

למרות הדימוי הקשוח שנוהגים להדביק לג'ודו, מתחת לכל השכבות היא דווקא רגישה מאד. כשנטלה מקום שביעי באליפות העולם האחרונה (ניצחונות על פינית והונגריה), בכתה יומיים רצופים. מאמני הנבחרות המתחרות באו ללחוץ ידה ואמרו שהגיע לה לנצח. הרגישה שהיתה טובה יותר מהאיטלקיה שניצחה אותה: „הייתי יותר דומיננטית ממנה"... אם היתה זוכה בקרב, היה לה סיכוי להגיע לגמר. אחרי חודשים ארוכים של עבודה קשה, ההפסד הזה היה יותר ממתסכל. אבל לא יעל תישען על עוולות שכאלה: „שונאת להגיד: 'הפסדתי ודפקו אותי', למרות שזה באמת קרה"

בישראל מחכות לה שתי זירות הדורשות ממנה את כל האנרגיה: זירת ההישגים וזירת ההכרה!

הג'ודו לנשים, לדבריה, אינו מקבל בישראל את היחס המגיע לו. היו זמנים שהתחננה שירשמו אותה לתחרויות באירופה. אינטריגות של עסקנים, לדבריה, מאבקי כוחות של הפועל ומכבי, השאירו אותה בין הכסאות. כשקראה בבטאון ההתאחדות לספורט שהעניקו מילגות ל־28 ספורטאים אולימפיים ול־8 מאמנים – התרגזה!

המכתבים לא נענו

כאלופת ישראל היא חושבת שמגיע לה להיכלל ברשימה. הריצה מכתבים ליו"ר ההתאחדות, עמי שלף, לחבר הנהלת הספורט סלומון סטולה, לח"כ פנחס גולדשטיין (יו"ר ועדת הספורט בכנסת) לניצה ליבאי, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה. היא עדיין ממתינה לתשובותיהם.

56 הק"ג שלה יושבים יפה על 1.67 ס"מ ואף על פי כן, מעידה על עצמה, שהיא מאלה שכל החיים בדיאטות, לא בשביל הגיזרה כמו לתחרויות. חייבת להגיע לתחרות במשקל הנדרש. בד"כ המאבק מסתובב סביב שניים־שלושה ק"ג שצריך להוריד, בטווחי זמן קצרים ביותר – ימים ספורים לפני התחרות. ככל שהמועד מתקרב, מתהדקת החגורה: מפסיקים לאכול, לשתות: „מבלים" בסאונה. סיוט של כל ג'ודאי: מוכרח לעבור את מבחן השקילה בבוקר התחרות.

במשך השנה היא „לוח קלוריות" מהלך על שתיים. כשיוצאת עם חברים למסעדה או לבילוי, איננה אוכלת. למרות ש„מתה" על חומוס, צ'יפס ופיצה – לא נוגעת בהם. הידיעה למה תצטרך לעמול כדי להוריד את כל הקלוריות הללו, משאירה אותה עם סלטים ופירות. גם זה חלק מהמחיר שתובע תואר האליפות.

ההורים דחפו

מחיר נוסף – הלימודים. סיימה את הבגרות עם ממוצע לא רע, אבל לא בהצטיינות כפי שהיתה ראויה לדרוש מעצמה. הנסיעות לתחרויות בחו"ל והאימונים, גזלו ממנה זמן ואנרגיה – אבל יעל איננה מתרגשת: „לקחתי בחשבון שאלמד במכינה, כשארשם לאוניברסיטה".

„ההורים", היא מספרת, „היו תמיד מאד ליבראלים. דחפו אותי למה שרציתי". לאימונים לא אבא. „אמא, לעומתו, לא עומדת במתח".

מאחורי כוס מיץ התפוזים הטבעי, מקרינה המר"סית יעל ארד אנרגיה בלתי מבוטלת; המסבירה היטב את סדר היום הצפוף שלה, בעיקר לפני תחרויות.

ב־6 בבוקר רצה על חוף הים בהרצליה. כל הדייגים כבר מכירים אותה. לא שמתה על ריצות, אבל למען הכושר צריך להקריב. כבר שנים ארוכות יש לה פרטנר קבוע לאימונים – אלוף ישראל בג'ודו: שי יונה. מאז שהמאמן הנערץ עליהם (מוני אייזיק, ממכבי ת"א) ירד מהארץ, הם מעדיפים להתאמן לבדם. בערב מחכה להם האימון הקבוצתי.

לפני אליפות העולם, עברו עליה 6 חודשים שבהם „הוציאה את הנשמה": התאמנה ברצינות, עד הסוף, לא בשביל המאמן, בשביל עצמה. שישה אימונים בשבוע, כושר וטכניקה וחוזר חלילה.

ארד: „בגיל ההתבגרות, רוב הבנות פורשות. הג'ודו, פתאום, קורבן ענק. אימונים ודיאטות ולפעמים נדבקת כך תדמית של ג'ודאית – נערה גברית שמרביצה מכות..." מקבלת בחיוך תגובות כמו: „יה, אל תרביצי לי", או חבטות ידידותיות של עמיתים בצבא המנסים לבדוק אותה. אבל כמי שחיה את רוח הספורט, היא הופכת אנשים רק באימונים (!) מאנסים, דווקא, חוששת. בכל מקרה, לא היתה רוצה לעמוד בנסיון ולמרות שוו שלכרה את האנס האתלטי התאמנה איתה.

מתכת בעצם

בניגוד ליריבותיה האירופיות העובדות חזק על שרירים, איננה עובדת עם משקולות. בנושא הזה מנצחת הנשיות. לפני כחודש עברה ניתוח, לאחר שפירקה את עצם הבריח. כשפקחה עיניים בחדר ההתאוששות, שאלה איך יצאה הצלקת? הרופאים הבטיחו שהצלקת תהיה נחמדה והכניסו לה חוט מתכת בתוך העצם. „בנסיעה הבאה לחו"ל, כשאעבור בביקורת לאיתור מתכות, אולי זה יצפצף".

הנסיעה הבאה לחו"ל אמורה להתקיים במארס, לאליפות אירופה ביוגוסלאוויה. מקווה שאיגוד הג'ודו יכיר בחשיבות האירוע וישלח אותה. למרות שעליה לנוח לפחות חודש, חידשה עתה את אימוני הכושר.

מתי כל זה ייגמר בשבילה?

„כשאקום יום אחד בבוקר ואחליט שנמאס לי לקרוע עצמי ולהזיע. אז אפרוש!" ■

כדורסל+

משה לדר

מה היינו עושים בלי מכבי?

נו! מה באמת היינו עושים בלי מכבי ? הרי היא שעושה לנו את השבוע. לטוב או לרע. שבוע של פגרה ממשחקי גביע אירופה, עובר עלינו בסיפורים משעממים על שוגר־ריי ריצ'ארדסון ובראיונות־רעיונות חדשניים של ידידי אלברט חמו.

בסך הכל, אלברט, אם נחשוב על זה, הבאנו גוי טוב לארץ, במטרה טובה עוד יותר, והנה כעבור זמן קצר הפכנו אותו לשונא ישראל. בשביל מה היה התרגיל הזה ולמי הוא תרם ?

א־פרופו שוגר־ריי. קראנו השבוע שעוד שני שחקנים ב־ .N.B.A – הפעם הגיעה תורה של יוסטון – הורחקו מהליגה בגלל שימוש בסמים. מה עם הרעיון לבנות עיר מקלט קטנה בארץ ? בסיס איתן יש לנו כבר...

בחזרה לעניינים של מכבי. בשבוע שעבר כתבתי: „בואו ונעזוב אותם". מצטער, זה לא הולך. לא יכול להיות שבוע בלי מכבי, מה עוד שהיה זה שבוע הפסטיבל הסובייטי של קהל וקבוצה ישראלית בבריסל.

שלושת המשחקים שראינו בטלוויזיה (אורטז + פעמיים ז'אלגיריס) הביאו אותי למסקנה אחת: מכבי היתה צריכה להיות, נכון להיום, איתנה ובטוחה בראש הטבלה. המשחק עם אורטז ברח לה מהיד, בשלומיאליות, שש שניות מהסיום; המשחק הראשון עם ז'אלגיריס ברח לה מהראש אי־שם במחצית השניה, ורק גילה לנו מה היה צורך לתקן כדי לזכות בשני. אי אפשר היה לעשות כל זאת בראשון?

כששואלים יותר מדי שאלות – מקבלים תשובות בהתאם. אך עם מציאות קשה להתווכח והמציאות, כמה שעות לפני ההתמודדות עם ריאל מדריד, היא זו שמכבי חייבת להופיע לכל משחק כאילו היתה זו יחידה נפרדת. אין עוד מקום לעיסקת חבילה וגם עידן החשבונות „אילו ואילו" כבר הסתיים.

מכאן ואילך – בכל משחק שנותר עד לסיום הליגה בבית־הגמר – יש לשחק כאילו היה זה ZERO BASE. נקודת ההתחלה. רק כך תצא מכבי ידי חובתה כלפי קהל אוהדיה העצום.

אני חוזר ואומר: יש למכבי קהל משוגע במלוא מובן המילה. הראו לי עוד מישהו שבימים אלה של כפור אירופי, יטרח לנסוע מאות רבות של קילומטרים כדי לראות את מכבי בפעולה. אנשי סגל השגרירות הישראלית בבון עשו זאת. הם הגיעו לבריסל והספיקו לראות רק את שש הדקות האחרונות. הם בוודאי אומרים שהיה כדאי להשתתף בשמחת הנצחון הגדולה שפרצה אחרי המשחק השני. אחרים אומרים שדעתם בוודאי נטרפה עליהם.

דעתי: כל הכבוד להם וגם לאחרים שטרחו ועשו את כל הדרך לבריסל.

המשחק עם ריאל מדריד, הערב ביד־אליהו, יסיים רשמית את הסיבוב הראשון בבית־הגמר. אלא שמכבי, כמדי שנה, תימצא כבר ברגל אחת בסיבוב הגומלין (כמו גם ז'אלגיריס) בגלל ההסדר המיוחד של שני משחקים ב־24 שעות. רק מאוחר יותר יתקזז המשחק השני עם ז'אלגיריס ממניין המחזורים ואז, במחזור הריק של מכבי והסובייטים, אפשר יהיה לראות בבירור היכן הוחמץ מה שהוחמץ.

אישית – אין לי צורך לחכות עד אז. רבים יודעים שההחמצה הגדולה היתה בהפסד הבית הראשון לטהסר מילאנו (ואפשר לצרף אליו גם את המשחק שנשמט מן היד באורטז).

לעומת זאת – מאזן של 1־1 עם אלופת ברה"מ הפך כבר למסורת, אבל לא זה מה שקבע את המשך הדרך של מכבי. מה חבל שאותה מסורת ארוכה בשנים של משחקים בבלגיה, אינה נותנת יתרון משמעותי יותר למכבי, שכן עבור הסובייטים שני המשחקים הינם בבחינת משחקי חוץ ואין להתעלם מן העובדה שמכבי מרגישה בטוחה הרבה יותר מן הסובייטים בבריסל או באנטוורפן.

תחילתה של ההיסטוריה, קצת אחרת: לפני עשר שנים (ב־17 בפברואר חגג מיקי יום הולדתו ה־33 ומכבי את נצחונה ההיסטורי, 79־91, על צ.ס.ק.א. בווירטון) התקיים רק משחק אחד בין שתי האלופות. זה אמור היה להיות המשחק השני, כיוון שלראשון (שהיה משחק הבית של מכבי) לא התייצבו הרוסים ומכבי זכתה בנצחון טכני, שסלל לפניה את הדרך לגמר בבלגראד ולזכייה ראשונה בגביע. מאז הגיעה מכבי לגמר עוד שלוש פעמים ומתוכן זכתה בגביע בפעם השניה, בשטראסבורג, 1981.

הנקודה השניה שבה זוכים הסובייטים מדי שנה, מוענקת להם, למעשה, כפרס על אי הופעתם למשחק בתל־אביב. חבל, שכן זו נקודה חשובה מאוד. מאידך גיסא – אסור לשכוח שבתנאים נורמאליים לא היינו מתמודדים תמיד על נצחון מכבי במוסקווה או בקובנה...

נצטרך לחכות עד לסיום משחקה של מכבי הערב עם אלופת ספרד כדי לגבש משהו רציני יותר לקראת השלב המכריע בבית הגמר. מעניין יהיה לראות אילו שינויים הכניסה ריאל בהרכבה ואולי נלמד מהם פרק בכדורסל חדשני יותר, זה שאינו חושש מתהפוכות.

מחר בבוקר נהיה בלי ספק חכמים יותר.

זה התחיל באורטז ונמשך בבריסל, בשבוע שעבר, כאשר החיוך נעלם מעל פניו של ה„ג'ינג'י" מוטי ארואסטי. אלו שמכירים אותו – יודעים מדוע. אבל ביום ו' אחר־הצהריים, בנתב"ג, למראה רעייתו נורית ושלושת ילדיו שבאו להקביל את פניו, כשמכבי ת"א חוזרת מה־1־1 המסורתי עם הסובייטים, הוא חייך לראשונה. חיוך מסויים. (צילם: עדי אבישי)

פירגון לידיד

מכל ידידי העתונאים שהיו בבריסל – וכולם, ללא יוצא מן הכלל, ידידים טובים בלב ובנפש – אהבתי בשבוע שעבר את טוריו של מנחם לס שפורסמו בעתון „חדשות". אין אני מחשידין הגדולים של עתון זה, אך כתיבתו הססגונית והעשירה של מנחם גורמת לי לקרוא בהנאה גלויה את דבריו.

מנחם אבד לי אי־שם אי שם בתחילת הדרך, לפני 25 שנים. נסע לארה"ב, למקן הרחיב אופקים וראה את עולם הספורט במיטבו, כפי שרק אפשר לראותו במדינה של ספורט אמיתי. ברשימות ששלח אז ליומון „חדשות הספורט", אפשר היה לעמוד על כשרונו השופע.

מחד גיסא אני מצטער שאיבדנו כוח עבודה רציני בשדה עתונות הספורט כאן בארץ, ומאידך גיסא אינני יודע מה היה עולה בגורלו אילו החליט לקשור את עתידו עם העתונות המקומית. האם יכול היה להתמודד יום ולילה עם הרודפים אחרי החדשות ? האם יכול היה להסתפק ברשימה אחת או שתיים בשבוע ? האם היו משלמים לו בהתאם לכשרונותיו הברוכים ? – באמת שאינני יודע. חידה היא בעיני.

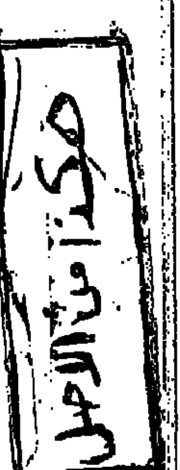
אני יודע רק דבר אחד: ממקום שיבתו בניו־יורק, העשיר אותנו מנחם במנת ספורט גדושה. ואם כיום אנו לא רק משוחחים אלא אף קוראים על ענפי ספורט שמעולם לא היתה להם דריסת רגל אצלנו, כמו פוטבול או בייסבול – למנחם לס יד ורגל בדבר.

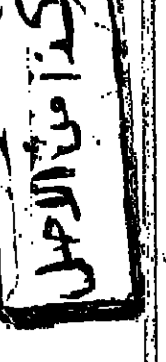
זווית הראייה שלו מפוכחת. הוא איננו פרובינציאלי, תיאוריו קולחים ותובקים זרועות עולם. יש לו בסיס וידע עצומים להשוואה.

אם יש מישהו שאני מפרגן לו מכל הלב – ד"ר מנחם לס הוא האיש.

ד"ר מנחם לס בריסל

שישו שכטמן

תחזית למחזור 21

1. בני יהודה – מכבי נתניה. מאבק על ראשות בית א'. לנתניה מספיק תיקו, בני יהודה צריכה נצחון. גם בגלל זה וגם מחמת אופיין של הקבוצות – משולש.

2. הפועל ת"א – הפועל פ"ת. פ"ת לא תצליח השנה לשמור על הגביע בו זכתה אשתקד. באחרונה אינה מיטיבה לשחק, מה גם שרבים משחקני המפתח שלה בנבחרת הנוער שבחו"ל. 1,x מספיק.

3. כפר־סבא – שמשון. כמו במשחק הראשון כטופס גם כאן, במאבק על ראשות בית ב' מספיק לשמשון תיקו וכפ"ס זקוקה לנצחון. הרבה "ירוק" יהיה במגרש – התלבושות, הדשא וחלק מהשחקנים. גם כאן – משולש.

4. מכבי חיפה – בית"ר נתניה. את הנקודה הראשונה שלה בליגה העונה השיגה בית"ר מול מכבי חיפה. את הנקודה הראשונה בגביע הטוטו – כשבת האחרונה מול כפ"ס. נראה לנו שהשבוע תנוח נתניה על זרי הדפנה – ולכן תפסיד...

5. מכבי פ"ת – מכבי יבנה. יבנה עשתה השנה את שלה בהבקעת שני שערים בשלוש דקות לרשת מכבי ת"א. פ"ת מצויה בקו התאוששות. 1,x.

6. מכבי ת"א – בית"ר ת"א. מכבי ת"א רוצה מאד את גביע הטוטו. גם אם זה "תואר לעניים". אם תצליח בכך תהיה סוף סוף זכייה אחרי בצורת ממושכת. כנראה שתצליח. 1.

7. יפו – באר־שבע. יפו היתה מוכנה לתת לבית"ר ירושלים את ראשות בית ד', תמורת כמה נקודות לליגה. כל אחת משלוש הראשונות יכולה לזכות בבית זה בבכורה. המשחק הזה נראה כמו תיקו.

8. לוד – בית"ר ים. זה שהירושלמים שונאים להפסיד, ראינו כ־20 הדקות האחרונות של משחקם מול יפו. למרות שלוד ראשונה בבית שלה, הסיכויים נוטים לבית"ר. x,2.

9. יהוד – חדרה. שתי הקבוצות הפסידו כשבת האחרונה במגרשן את המשחקים ואת הסיכוי לזכות בראשות הבית. שתיהן ייערכו השבת נסיונות לליגה. 2,1.

10. עכו – הפועל ירושלים. י־ם זקוקה לנצחון 2–0 כדי לזכות בראשות הבית. היא אמנם מסוגלת לכך, אך גם עכו איננה פריירית של אף אחד. משולש.

11. בית־שאן – טבריה. נלי[illegible] לפני כחורש זה נסתיים בתיקו. נצ[illegible] שהתוצאה תחזור על עצמה.

12. בית"ר רמלה – הפועל חי[illegible]. החיפנים היו רוצים לראות את [illegible] בליגה כמו בבית ב' בגביע השו[illegible] הארצית: מקום ראשון מובטח... [illegible] מתח מצד שתי הקבוצות, שום תוצ[illegible] לא תפתיע. משולש.

13. דימונה – עמידר. דימונה [illegible] רה השבת למגרשה – והפסידה. הש[illegible] בת, במשחק שאינו חשוב, תזכה לש[illegible] בתיקו. 1,x.

14. הפועל ר"ג – שעריים. לש[illegible] שנה היתה שעריים בלאומית. השנ[illegible] הבטיחה לעצמה את ראשות הבית. ר"[illegible] בשלושת השבועות האחרונים משחק[illegible] ביעילות. 1.

הסטטיסטיקה מתחילה לעבוד

אחרי 16 מחזורים בהם הצליחו המנחשים "לגבור" על הטוטו ולזכות בפרס הראשון – לא עלה הדבר בידי אף אחד, בשבת האחרונה. השבוע מצפה איפוא למנחשים פרס ראשון מכובד: 800 אלף ש"ח.

ב־20 המחזורים שחלפו מאז תחילת העונה והוספת המשחק ה־14, זו הפעם השלישית שאין אף מנחש של פרס ראשון. גם בשנה שעברה, עם טופס של 13 משחקים, היו ב־20 המחזורים הראשונים שלושה, ללא מנחש של הפרס הראשון. הסיבה העיקרית לכך היא בית"ר ירושלים ובית"ר נתניה המספקות למנחשים "סוליסטים" (אחת מנצחת כל הזמן, האחרת מפסידה כל הזמן) המקלים על הניחוש. יחד עם זאת, להערכתנו, תהיה השנה עליה משמעותית במספר השבועות שבהם הטוטו "גבר" על המנחשים. השבת האחרונה היתה הסנונית הראשונה.

אגב, סך הכל המנחשים בפרס הראשון בעשרים המחזורים הראשונים אשתקד היה 700 אלף – השנה [illegible] אלף. בסיום העונה יהיה היחס, כנראה 3 ל־1.

גם השבוע מצפה לנו כנראה מחזו[illegible] עם הפתעות רבות, בגלל המסגרת הלא כל כך מחייבת של גביע הטוטו. מי שיצליח לנחש – ירויח.

גביע הטוטו, לאומית

בית א
1. מכבי נתניה
2. בני־יהודה
3. הפועל ת"א
4. הפועל פ"ת

בית ב
1. שמשון
2. כפר־סבא
3. מכבי חיפה
4. בית"ר נתניה

בית ג
1. מכבי ת"א
2. מכבי פ"ת
3. בית"ר ת"א
4. מכבי יבנה

בית ד
1. הפועל לוד
2. מכבי יפו
3. הפועל ב"ש
4. בית"ר י־ם

גביע הטוטו, ארצית

בית א
1. הפועל עכו
2. הפועל י־ם
3. הפועל יהוד
4. הפועל חדרה

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

משחק	1	x	2
1	X		X
2	X		
3		X	X
4	X		
5		X	
6	X		
7	X		X
8	X		
9	X		
10	X		
11			X
12			X
13			X
14	X		X

שלשות –
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

משחק	1	x	2
1		X	
2		X	X
3	X		X
4		X	
5		X	
6	X		X
7			X
8	X		
9	X	X	
10			X
11			X
12		X	X
13	X	X	
14	X		

שלשות –
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

משחק	1	x	2
1	X		
2	X		
3	X	X	
4	X		
5	X		X
6	X		
7		X	
8	X	X	
9	X		X
10	X		X
11	X		X
12			X
13		X	X
14	X		X

שלשות –
כפולים 8
טורים 256

לעשירים

משחק	1	x	2
1	X	X	X
2	X	X	
3	X	X	X
4	X		
5	X	X	
6	X		
7	X	X	X
8	X		
9	X	X	
10	X	X	
11	X		
12			X
13			X
14		X	

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

משחק	1	x	2
1	X	X	X
2	X	X	
3	X	X	X
4	X		
5	X	X	
6	X		
7		X	
8		X	X
9	X		X
10	X	X	X
11		X	
12	X	X	X
13	X	X	
14	X		

שלשות 4
כפולים 5
טורים מלא 2,592
טורים בשיטה המצומצמת 288

משחק	טור 1	טור 2	טור 3	טור 4	טור 5	טור 6	טור 7	טור 8	טור 9
1	2	x	1	2	x	1	2	x	1
2	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x
3	x	1	2	1	2	x	2	x	1
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2
9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
10	1	2	x	x	1	2	2	x	1
11	x	x	x	x	x	x	x	x	x
12	2	2	2	x	x	x	1	1	1
13	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1

N.B.A

אלכס דורון

לא רצוי

אנדריו טוני, מכוכבי פילדלפיה 76' הסתכסך עם מנהליו – ואלה פסקו שאין להתיר לו לשבת על הספסל, גם בבגדים אזרחיים, משום שהוא „בעל השפעה שלילית" על שאר השחקנים ■ בנ.ב.א. תוהים: האם מדובר כאן ב„כושי עשה את שלו" ■ סיפור עצוב

פעם כינוהו „החונק של בוסטון" – על משקל „החונק מבוסטון", כינויו של רוצח ידוע לשימצה בתולדות ארה"ב. בעבר נחשב לאחד הגארדים המפחידים ביותר בנ.ב.א. – אבל עתה, פצוע ובטי־פולים רפואיים ממושכים, הוא פשוט לא רצוי. סיפור עצוב.

על אנדריו טוני נאסר להתאמן ואפילו לשבת על הספסל, לצידם של שאר השחקנים, בבגדים אזרחיים, לא בבגדי ספורט. „הוא בעל השפעה שלילית", נאמר בהודעה מוזרה שפירסמה הנהלת פילדלפיה 76'.

„המאמן איננו רוצה בו", הודה מנכ"ל ה„סיקסרס" ג'ון נאש, בראיון ל„פילדלפיה דיילי ניוז". „מספיק שנאמר כי יש לו השפעה שלילית על חבריו. זה תיאור מדוייק. אין צורך להיכנס לפרטים", הדגיש נאש. בפילדלפיה אומרים שאנדריו טוני, בהתנהגותו על הספסל, גרם בילבול, חוסר ריכוז והפרעה רצופה. בשבוע שעבר הופעלה ההוראה – וטוני לא הורשה לשבת בתחומי זירת־המשחק כאשר פילדלפיה ניצחה את הקליפרס. קודם לכן הציבוהו ברשימת הפצועים והורו לו שלא להיכנס אפילו לחדר ההלבשה של ה„76". אחר כך הורחב האיסור גם על אימונים. „טוני לא העריך כיאות ובצורה הולמת את יחסי האוהד כלפיו", אמר המאמן מאט גואוקאס.

שברים של עומס יתר

בעונה שעברה היה טוני בעימות ממושך עם מנהליו – גם עם המאמן הקודם של פילדלפיה ביל קאנינגהאם – נוכח אי נכונותו לחזור ולשחק אחרי שהחלים משני שברים, בשתי רגליו, עקב עומס יתר.

„הוא (המאמן גואוקאס) אומר כי אני גורם בעל השפעה שלילית על הקבוצה. אינני מוכן לקנות הגדרה מעליבה זאת", הגיב טוני. „לא שיניתי את התנהגותי, ולא עברתי שינוי באישיותי. אני אותו אנדריו טוני כמו קודם לכן, בתקופה שבה שיחקתי טוב והייתי רצוי".

עם העברת טוני לרשימת הפצועים נותר סגל הקבוצה עם 11 שחקנים, אבל בפילדלפיה השאירו „חלון פתוח" לשובו האפשרי של הסנטר הלבן ג'ף רולאנד שאיננו פעיל מאז המשחק השני העונה, עקב ברך פגועה. בנובמבר נותח רולאנד (בניתוח החדשני, האורתרוסקופי). לפני כמה ימים נבדק בידי רופא וקיבל היתר לשוב לאימונים ובהדרגה לחזור ולשחק. רולאנד נרכש הקיץ מוואשינגטון בולטס בעיסקת חלפין תמורת מוזס מאלון. לפי שעה קיימים ספקות רציניים מאד בפילדלפיה, אם העיסקה היתה כדאית.

אנדריו טוני, פעמיים „אול־סטאר" (כלומר שתי הופעות במשחק השנתי מזרח – מערב, בשנים 83' ו־84'), הגיע לפילדלפיה לאחר שנבחר בסיבוב הראשון של הדראפט ב־1980. הוא בוגר מיכללת דרום־מערב לואיזיאנה, נחשב לאחד התורמים העיקריים להצלחתה של ה„סיקסרס" בעונת האליפות שלה (1983). אלא שהבוא עתה אחד מארבעה שחקני הקבוצה שנותרו בה מהעונה שעברה, שלא היתה מוצלחת במיוחד. בעונה עגומה זאת הופיע אנדריו טוני רק בששה משחקים, עקב שברי העומס שבהם לקה. וכאילו לא הספיקו לו אלו, הרי שבשובו לפעילות, ממש לפני סיום העונה, נפגע במיפשעה. בנובמבר 85' נותח ברגלו השמאלית כדי לסלק רסיסי עצם וסחוס קרוע.

היד כבר לא מאופסת

לפני שהחלו כל הבעיות הללו היה הממוצע של אנדריו טוני 17.5 נקודות למשחק בחמש עונות. העונה תרם מכוחו רק ב־16 משחקים ומאחר שהוא עדיין מוטרד לא מעט מפציעותיו ירדה תפוקתו ל־6.6 נקודות למשחק. עובדה זאת החישה מן הסתם את תגובות הזעם כלפיו מצד מנהליו, יצרה את גישת „הכושי עשה את שלו ועכשיו הוא יכול ללכת", מה עוד שלפילדלפיה גם לא הולך במיוחד השנה. הוכחה נוספת על אכזריותם של החיים בנ.ב.א.

„נכון, אינני משחק טוב כבעבר. נכון, היד איננה מאופסת (ו־ייק ב־8 מ־32 נסיונות בארבעה המשחקים האחרונים לפני שקורקע) – אבל אני מתאמץ", ניסה טוני להתגונן מול הבי קורת כלפיו. „בשלב מסויים אמרו לי שאם לא אוכל להיות אותו אנדריו טוני הישן והטוב שלהם, הם לפחות יהיו מרוצים אם אתן כמה אחוזים טובים מאותה תצוגה שנתתי בעבר. הם רוצים שאהיה שחקן־תורם. מה הם רוצים ממני?...דומה שפשוט אינם רוצים בי עוד".

רופא הקבוצה מפילדלפיה הציע שאנדריו טוני יעבור ניתוח־בדיקה מיוחד, אבל הוא מהסס. „בסך הכל מדובר בבדיקה. זה לא ניתוח משקם", אמר הכדורסלן הוותיק.

● אדי ג'ונסון מקבוצת סקרמנטו קינגס נוהג לתרום ברוחב יד למען ילדים נזקקים. התעריף שלו: 30 דולאר אחרי כל משחק שבו הוא קולע 20 נקודות ו־40 דולאר אחרי כל משחק שבו הוא קולע מעל 30 נקודות. עד כה תרם ג'ונסון לקרן „תקוות הילדים" 1170 דולאר.

● הדי נסיונה של קבוצת יוטה ג'אז לרכוש הקיץ את ד"ר ג'יי, עדיין מהדהדים בפילדלפיה. השבוע ביצעה הנהלת המועדון „תעלול פירסומת" מבריק לקידום מכירת כרטיסים למשחקה עם יוטה ג'אז. כל מי שבא לאולם ה„ספקטרום" בפילדלפיה והציג

מפה של מדינת יוטה – קיבל הנ... ניכרת. הסיבה: ראש עיריית פילדלפ... ווילסון גודי הכריז בשעתו: „מי מכי... את יוטה?", בתגובתו הנזעמת־מזלזלת למאמצי ה„ג'אז" להחתים את ד"ר ג'יי"...

● מאנוטה בול, שקבע בעונה שעברה שיא של רוקי בחסימות („גגות") 397, ממשיך לצבור השנים בתחום זה גם העונה. עד כה השי... מעל 50 „גגות".

● מגלה הכשרונות של הגיו ג'רס... נאטס, אל מנגרז, מוצא חיוב רב בהח... טת הקולג'ים להנהיג העונה, לראש... נה, קליעת שלוש נקודות. „זה יעזור לנו באיתור כשרונות לנ.ב.א.", פסק. הוא מוצא כי קליעת הניתור היא שי... היה מעתה „האמנות האבודה" של הכ... דורסל. ■

NETS

SIXERS 22

אנדריו טוני: מה הם רוצים ממני?

קבוצות רבות בליגת הילדים נושאות שמותיהם של ספורטאים לשעבר ופעילים ■ הנה מיקבץ ראשון החושף את מקור השמות הללו

צבי גלפרין

קבוצות לא מעטות בליגת הילדים אימצו לעצמן שמות, שאינם מקובלים בליגות הבוגרים. תמצאו ביניהם דקל, כלנית, נרקיס, ברוש, חרוב, הרס, אלון, תפוז, אורן – בקיצור, כמעט כל מה שגדל בארץ־ישראל.

אבל יש גם קבוצות שאימצו לעצמן שמות של אנשים – לזכר ספורטאים ואישי ספורט שפעלו בתחום הכדורסל, למען אגודותיהם. אין ספק כי זו יוזמה ברוכה. בדקנו כמה מהשמות וחקרנו למוצאם. הנה כמה מהמימצאים:

○ מכבי ערן פ"ת נקראת על שם ערן דורי ז"ל, תלמיד בית ספר ברנר שניספה ב„אסון צומת הבונים". הוא היה אמנם כדורידן, אך אביו ודודו הם שופטי כדורסל פעילים. הדוד, מוטי שנקר, אף תרם גביע למפעל הנושא את שמו של ערן ונערך פעם בשנה. הסב והסבתא תרמו תלבושות לקבוצה.

○ בית"ר אלי ת"א, נושאת את שמו של אלי רייך ז"ל, מעסקניה הוותיקים והמסורים של בית"ר ת"א, כעשרים שנה. רייך היה גם ממקימי קבוצת הכדורסל של בית"ר ר"ג ונפטר בגיל 46.

○ מכבי שלום ר"ג – ע"ש שלום גולדפארב ז"ל, איש המשק הותיק של המועדון, שפעל בו כ־20 שנה.

○ הפועל יגאל חיפה נושאת את שמו של יגאל דר ז"ל, שחקנה הבין־לאומי של הפועל חיפה, שמת מהתקף לב לפני שנים רבות. על שמו גם טורניר גביע המדינה לנוער מטעם איגוד הכדורסל. דר ייצג את ישראל בחמש אליפויות אירופה.

○ הפועל חיים חיפה – על שם חיים הורביץ ז"ל, בעלה של מזכירת מחלקת הכדורסל באגודה החיפנית (עד עונת 86'). בעבר היה מנהל קבוצת הבוגרים החיפנית.

○ אליצור רפאל שדה אליהו – על שם רפאל בן יצחק ז"ל, שנפל בעת מילוי תפקידו. בן המשק, ספורטאי מצטיין שגם הופיע במכביות.

○ אליצור אילן גבעתיים – על שם אילן מנס ז"ל, ממייסדי האגודה, שנפל בעת מילוי תפקידו בצנחנים. בן 19 היה.

יש אגודות שאינן יודעות לשמור על המסורת היפה הזאת הנוגעת להנצחת פעיליהן, וחבל. אולי זה המקום לקרוא להן להתייחס לנושא ביתר רצינות.

משחקי השלמה

מאיגוד הכדורסל קיבלנו את התוצאות הבאות – השלמות של משחקים שנדחו ממועדון המקורי, בעיקר עקב מזג האוויר:

מחוז צפון

פת – קצרין/מרום גולן 49–39, מחניים – קצרין/מרום גולן 41–36.

מחוז עמקים

מגידו/שומריה – יפעת 53–41.

מחוז שומרון

גבעת־חיים איחוד – מכבי חדרה 39–26. פרדס חנה – ג'ת 53–10. פרדס חנה – גן שמואל 2–0 (טכני).

מחוז נתניה

כפר חיים – מכבי קובה נתניה 2–0 (טכני), מ.ס. אבן יהודה – חרות 68–35.

מחוז שרון

הפועל רעננה – מכבי נרקיס הוד השרון 60–31, מכבי אלפי מנשה – ארז רמת השרון 2–0 (טכני), מכבי מזרח רעננה – מ.ס. תפוז אבן יהודה 2–0 (טכני).

מחוז פתח־תקוה

מ.ס. דני רמת השרון – מודיעים 72–45, מכבי ערן פ"ת – גבעת השלושה 56–27, מ.מ. גבעת שמואל – מכבי ערן פ"ת 112–36.

מחוז ת"א

א.ס. רמת השרון – בית"ר אלי ת"א 75–67, הוד השרון – בית"ר אלי ת"א 103–22, הפועל ברוש חולון – מכבי מרכז ר"ג 57–33, מכבי אשכול פ"ת – אליצור בת ים 69–34, מכבי דרום ת"א – מכבי אשכול פ"ת 65–29.

מחוז דן

א.ס. רמת השרון – מכבי ת"א 47–42, מכבי פ"ת – אליצור בני ברק 70–19.

מחוז שפלה

אליצור נוה רמלה – בני יהודה ת"א 61–55, הפועל בני ברית יפו – הפועל אורן חולון 2–0 (טכני), מכבי צפון ר"ג – אס"א ת"א 62–32, בני ברית יפו – מתנ"ס תל־כביר 2–0 (טכני).

מחוז מרכז

מכבי דרום בת־ים – א.ס. סביון מונסון 33–29, הפועל חרוב חולון – אליצור צפון דוד רמלה 42–26, אליצור ראשל"צ – חרוב חולון 29–21, אליצור ראשל"צ – מכבי דרום ת"א/בת ים 2–0 (טכני).

מחוז ירושלים

אליצור עוזיאל י־ם – אליצור י־ם 44–22.

מחוז דרום

אליצור עזתה – שער הנגב 40–38.

מחוז נגב

עומר – אשכול 73–30, רכיבים – עומרים עומר 33–30.

הפועל נס־ציונה. עומדים, מימין: שמואל קוניק (מנהל הקבוצה), שי כהן, גל אונה, ניר וידמן, עמית קוניק, ג'קי אוסטר, זאב מעוז (מאמן), יעקב אסא (מנהל מחלקת הנוער). שורה אמצעית: סניר כהן, יצחק ביטון, קובי רונן, עירא לוין, אודי אטישקין. למטה: עומר ברוימברג, עמית זילברשטיין, גדי ירקוני, אופיר לייבוביץ', אלי אזולאי (צילום: רקפת בר־לב).

זו היתה הכותרת בירחון הכדורסל הספרדי ■ היא „הדליקה" את ראשי ריאל מדריד – הערב בת"א מול מכבי ■ מה באמת מתרחש השנה מאחורי הקלעים של המועדון הגאה

יוסי רוזנברג

מאמן ריאל, לולו סאינז. מאחוריו שלט הנצחה לציון 75 שנה למועדון הפאר המדרידי ולפניו שולחן ועליו גביעי אירופה ופרסים אחרים.

המכנה המשותף למכבי ת"א ולריאל מדריד, המתעמתות הערב ביד־אליהו במחזור 5 בבית הגמר האירופי, הוא העבר המפואר וההווה המאכזב.

ריאל מדריד סבלה העונה מעזיבת שחקנים וממכת פציעות. תחילה עזב אותה כוכבה הגדול, פרננדו מרטין – שהחליט לנסות מזלו בנ.ב.א. התוצאה: מדריד מרגישה היטב בחסרונו, למרות שהיתה מוכנה לכך זמן רב מראש וצעדו לא הפתיע איש. מנהלי ריאל ניסו, ממש ברגע האחרון, לפתותו בחוזה קוסם על־סך 400 אלף דולאר – חוזה חסר תקדים במושגים אירופיים – אך מרטין עזב לפורטלנד.

אחר כך עזב אחיו של פרננדו, אנטוני מרטין – כדי ללמוד ולשחק במיכללה אמריקנית. במקום שניהם לא נרכשו שחקנים ספרדיים אחרים והמצב אילץ את המאמן לולו סאינז לבחור בקפדנות את שני שחקני הרכש הזרים שריאל הביאה מארה"ב, לארי ספריגס ובראד ברנסון.

סאינז מחלק שבחים רבים לשניים. בראיונות לתקשורת הספרדית אמר לא מכבר: „הם שחקנים מעולים, מנוסים ובעלי יכולת גבוהה. את ברנסון בחרתי כי הוא נלחם כמו לאטיני אמיתי. הוא בעל מנטאליות קבוצתית, שחקן הגנה מעולה וריבאונדר מצויין. ספריגס נרכש כדי לעזור בריבאונד ובקליעה. הוא מתאים לשני התפקידים שייעדתי לו".

סאינז אינו מוכן לקבל את ההערכה שריאל נמצאת עתה במשבר, כפי שטען ירחון הכדורסל המדרידי „גואבו באסקט". לדברי המאמן, לא קיים דבר כזה ושמו משבר. יחד עם זאת הודה שמצב הקבוצה, בעייתי – עקב סגל שחקנים מצומצם (8 בסה"כ, ביניהם ה„זקן" רפאל רויאן, בן 34, העייף מ־17 שנות כדורסל ייצוגי). „לדעתי, אמר סאינז לכתבים הספרדיים, אנו עלולים להיקלע למצב חמור יותר, אם ייפצעו שחקנים כפי שאירע לקורבאלן ודל־קוראל, שהתקשו לחזור לפעילות".

חוסר ההצלחה, בשנים האחרונות, הביא לכך שריאל – כן, ריאל הגדולה, העשירה – סוחבת עתה על גבה גם גרעונות עצומים ואלו גדלים מדי שנה.

אף לא שחקן נוער אחד

בעיה אחרת שמטרידה אותה: בשלוש השנים האחרונות לא הצטרף לשורות הבוגרים אף לא שחקן נוער אחד. שחקנים גבוהים וצעירים שהיו במועדון, לא זכו בדקות משחק, מאחר שהעמדות היו תפוסות בידי האחים מרטין וכן רומאי והאמריקנים. והתוצאה – נעצרה התקדמותם של הצעירים. עוד מוטרדת ריאל, כיום מהיעדרו של רכז מחליף לקורבלאן הוותיק, שיוכל למלא מקומו בעיקר בגביע אירופה. לדעת פרשנים בספרד, זו למעשה „הנקודה השחורה" של ריאל, כיום. בתחילת העונה איפשה ליורנטה לעזוב, אחר מחלוקת עם המאמן סאינז. חווה ביורקוב, הרוסי שאמו ספרדיה ולכן איפשרו לו להגר מברית"מ למדריד, רשאי להופיע עתה בליגה בלבד. רק בעונה הבאה יחל ביורקוב להופיע בגביע אירופה ובנבחרת.

במצב שנוצר ועקב שוק ההעברות הספ' המדולדל ועם אפשרויות מוגבלות, התייצבה ר"ל לעונה קשה ביותר. „לא חשוב איך נתחיל אותה, צריך לראות איך נסיים אותה ואיך נראה בינואר - הזמן המתאים ביותר כדי להיות כשיא הכושר", אמרו בריאל.

האכזבה הגדולה

אבל עתה עם פתיחת משחקי הגמר־סל בספטו אין הקבוצה קוצרת הצלחה. עדה כה כבר צברה ארבעה הפסדים בחמישה משחקים. את האכזבה הגדולה ביותר גרם לארי ספריגס – ואת תרף דעתו הטובה עליו של סאינז. יודעי דבר במועדון אמרו לפני זמן מה, שאילמלא הצורך להיעזר בו בגביע אירופה, היה ספריגס נשלח מכבר חזרה לארה"ב. לעומת זאת מתנחמים במדריד מכך שהענק הצעיר רומאי, דווקא מגלה השנה שיפור רב ביכולתו.

בריאל אין צופים פתרון לבעיות הגדולות הללו בטווח הקצר. רק שובם של האחים מרטין – כך בכל אופן מקווים המנהלים המועדון והאוהדים – יחזיר את הקבוצה לתלם.

מי אשם במצב הזה? – לנשיא ריאל, רמון מנדוזה, תשובה נחרצת, אותה השמיע בראיון שפורסם בספרד: „ריאל מדריד לא מתה. בדבר אחד אני בטוח – שקבוצה אחת ואני בטוח שתהיה זו ריאל – תזכה בתואר. אבל לא צריך לעשות מזה דראמה יותר מדי גדולה. בסך הכל מדובר כאן ספורט".

שחקני הרכש של ריאל מדריד השנה – ספריגס (מימין) וברנסון.